درسعادتده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal «AREVELK»
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. [illegible] Ֆր.
» » վեցամսեայ. 30 »
Իւրաք. փոխարէն փոքրայի փոխ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխը 100 դրուշի հաշուով :
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի :
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն :

20 ՓԱՐԱ.

ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.

Երբ ընտանիքի խղճամիտ պետ մը կը տեսնէ թէ իր անդրանիկը կրտսերներուն վրայ չունի այն սէրն ու գուրգուրա՛նքը որ հօր մը խանդաղատանքը իր մահէն վերջն ալ կը փափաքի տարածուած տեսնել պապենական օճախին վրայ, իր ունեցած ինչքը, որքան որ ալ փոքրիկ ըլլայ ան, կը փութայ ապահով ձեռքերու յանձնել, որպէս զի անկէ չարունակուին օգտուիլ իրենները, երբ մահուան անողոք օրէնքը գայ զինքը խլել անոնց շրջանակէն։

Այսպէս պէտք է խորհին մեր Հայերն ալ, արդի սերունդին հայրերը, ի տես այն աղեխարշ անտարբերութեան որ մեր երկու սեռէ երիտասարդութիւնը, գէթ զարգացած կեդրոններուն մէջ, կը ցուցնէ դէպ ի տոհմային եկեղեցւոյ, կրթութեան եւ բարեգործութեան խորանին երբեակ աստիճանները։

Այո՛, դեռ կան մեր մէջ օրհնեալ երդիկներ ուր աւանդապահ Հայերու արժանի շառաւիղներ սիրայօժար կը մնան [illegible] օգնելու համար յօգուտ ժամուն, դպրոցին եւ հիւանդանոցին կազմակերպուած ձեռնարկներով, բայց հին բարի հօրութեան այդ հաւատացեալ նշխարները կը նմանին կորսուած նաւի մը ցիր ու ցան բեկորներուն որոնք հեռաւոր ծովերէ կու գան կորուստին ու անէացման միսթիքական [illegible] մինչեւ ուշադիր ականջներու։

Իսկ անդին մեծամասնութիւնը այն դասակարգին որ ի վաղուց անտի, ամիրաներու գաղէն սկսեալ, հանրային բարենպատակ ձեռնարկներու գլուխ կեցած է, իրեն արժանի յաջորդներ չպիտի կրնայ գտնել այն տոհմային եկեղեցիէ, վարժարանէ եւ ազգասիրութենէ, վերջապէս գաղափարի կեանքէ պաղած սերունդին մէջ որ մեր արդի հարուստներուն մեծամասնութեան ժառանգը կը կազմէ։

Օտարամոլութեան եւ անձնամոլութեան հովը մեր ամէնուն, մանչ ու աղջիկ, գլուխները կը դարձնէ եւ եթէ երբեք կը գտնուին դեռ ոմանք որ կը հաճին օտար դերասանուհիի մը կամ օտարոտի հաճոյքի մը համար չսպառուած գումարներէն Ղազարոսի բաժինը հանել ի նպաստ եկեղեցական ու կրթական պէտքերու, այդ բանագրօսիկ նուիրատուութիւնը՝ որ աւելի եղած դիմում մը չմերժելու քան թէ իրապէս օգտակար ըլլալու փափաքէն է որ ծնունդ կ'առնէ, չունի անշուշտ իր մէջը այն բարոյական ուժը զոր մեր նախահայրերը ցոյց տուած են ոչ միայն սիրայօժար նուիրելով այլ մանաւանդ նուիրատուութեանց գլուխ կենալով։

Եւ քանի որ այն ցանցառ ազգայինները որոնք՝ հաւատարիմ հայ աւանդութեանց՝ տակաւին հիւանդանոցի եւ այլ կրթական, եկեղեցական ու բարեգործական հաստատութեանց ապրուստի միակ միջոց նկատուած նուիրատուութեանց գործին փարած կը մնան, իրենք ալ կը տեսնեն թէ մուրացած ատենն ալ, փոխանակ հարիւրին, մէկը դժկամակութեամբ վճարող կարգ մը դարավերջիկ հարուստներուն ասկէ ու անկէ դրամ մուրալ տալը խեչափառի մը ձեռնոց հագցնելէ աւելի դժուարին ու անկարելի բան մըն է, պարտական չե՞ն այդ իրենց սիրած հաստատութեանց ապագան ապահովել, երես ծեծանքով գանձած դրամին հաստատուն եկամուտներու գնման յատկացնելով։

Իրաւ է որ, այնպէս մէկ երկու ոսկիի փոքրիկ նուէրներով հաւաքուած գումարներով—որոնք այդ հաստատութեանց առօրեայ եւ անմիջական ծախքերուն հազիւ կը բաւեն—տղայական պիտի ըլլար հասութաբեր եկամուտներ գնելու գործին ալ ձեռնարկել, բայց ինչո՞ւ հայ ազգայնութեան այդ աւանդապահ բարերարները իրենց գործակցութիւնը ա՛յնքան աժան ծախեն կարգ մը ջոջերու որոնք ոչ միայն իրենց ինկած պարտաւորութեան բաժինը չեն կատարեր, իբր խնամակալ այդ կարգի հաստատութեանց, այլ նաեւ, իբր նուիրատու, իրենց պարտքը կատարած ըլլալ կը կարծեն տարեկան հինգ կամ տասը մուրացածոյ ոսկիներ նուիրելով այսօր Հիւանդանոցին, վաղը եկեղեցիին եւ միւս օրը վարժարանին։

Բայց մենք գիտենք թէ այդ կարգի հարուստները, որոնք դժբաղդաբար լեգէոն կը կազմեն մեր մէջ, ուր դպրոց, հիւանդանոց ու եկեղեցի վաղուց գոցած պիտի ըլլային իրենց դռները եթէ հայ խնամքի օրհնեալ դասակարգը միշտ լայն բացած չըլլար իր քսակը, դիւրաւ չպիտի բարձրացնեն իրենց նպաստի քանակը որուն նոյն իսկ արդի ծիծաղելի համեմատութիւնները արդէն ամէնէն ճարտասան թախանձանքներու արդիւնքն են դարձեալ։

Բայց եթէ այդ անձերու սիրտերը բաւական պինդ են ամէնէն պինդերես նուիրահաւաքներու իսկ նկատմամբ, գլուխնին շատ կարծր չէ բարեբաղդաբար եւ օրինակի համար Հիւանդանոցի պատ. Հոգաբարձութիւնը կարող է գտնել զանոնք համոզելով իրենց ամէն տարի, [illegible], վճարած նուէրներուն գոնէ դրամագլուխը, մէկ անգամէն, տալու, Հիւանդանոցի ապագան օր քան զօր ստուարացող անտարբեր հարուստներու [illegible] դէմ պաշտպանելու համար։

Ազգային Հիւանդանոցը ուր հազարաւոր անկարներ կը պատսպարուին, ազգ. վարժարանք ուր հազարաւոր մանկտիք պարտաճանաչ հոգաբարձութեանց կը կարօտին ասոր ու անոր ողորմութեամբ, օրը օրին ապրելու եւ դաստիարակուելու համար, մազէ կամուրջի մը վրայ հաստատուած են ամէնքն ալ՝ օր օրի փլելու վրայ եղող հայ հաւատքի եւ ողորմասիրութեան կամրջակին վրայ։ Զանոնք այդ շէնքի բուն հիմերը հաստատել, քանի որ դեռ մեր աչքերը բաց են, այնպիսի շինուած նիւթերով զորս կարօտեալներու աղի արցունքը գուցէ դեռ կարող է գտնել ու պեղել մեր հարուստներու սրտերուն օր օրի կարծրացող ապառաժներուն մէջ։

ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար :

ԲԱԳՈՒԻ ՀԱՅԵՐԸ

ԲԱԳՈՒ, 15 Մարտի 1900

Երբեք Բագուն չէ տեսել այն կրիզիսը, որը ներկայ ժամանակ ճնշում է նրան։ Երբեք Բագուի ինտելիգենտ դասը չէ եղել բարոյապէս նոյնքան ապիկար, ինչ քան հիմա է։ Երբեք Բագուն այնքան ընկած չէ եղել, ինչքան այժմ զարգացող կապիտալիզմի եւ փչվող նահապետական կեանքի ընդհարման ներկայ շրջանում։

Բնութեան առատ բերքը, նաւթային մթերքների չափազանց բարձր գները, շուտ հարստանալու պերսպեկտիվը եւ վերջինիս համար տեղւոյս նպաստաւոր պայմանները, այն փորձաքարերն են, որոնց ընդհարվելով խորտակվում է մեր երիտասարդութեան չամրապնդած բարոյականութիւնը։ Ո՛ր գնաս։ Ո՛ր հետ խօսես... բոլորը շտապում են, վազում են, բոլորն էլ «գործ» ունին։

Բագուն մի ծով է, սեւ՛, տիղմով պղտորած, մի ալեկոծուած ծով, որի ալիքները ահռելի ուժով փախչում են եւ ոլորվում, իրանց հետ գլորելով ամէն բան, ինչ ընկնում է հոսանքի մէջ։ Հոսանքի մէջ ընկածին էլ ազատութիւն, վերադարձ չկայ։ Մարդիկ կորցրած իրանց դիմագծերը՝ շտապում են, ուր քշում է նրանց տարերքը։ Կամ հակառակ ափը դուրս կը գան... հարստացած, կամ մի ժայռի կը խփուին ու զոհ կ'երթան աղմուկ յատակին։

Գաղափարի գիտակցութիւնը կորած է, հայ ինտելիգենցիայի զգացմունքների կատարեալ բթութիւն է։ Մասսայի՛ն, ամբողջ տարրային շարժում է։ Մի խայտաբղէտ ամբոխ մէջ կը տեսնէք նախկին արհեստաւորներ, շատ մը նախկին տեսուչներ, ուսուցիչներ։ Այստեղ են բանաստեղծներ, հրապարակախօսներ, որոնց գրչի տակ պլուտոկրատեան մի անմօթ տղուկ էր կապիտալիզմը, որոնց քարոզով մի ահռելի հրէշ էր ան, մի տարր, որ ամէն բան ապականում, ստրկացնում է։ Այստեղ են բարեգործ տիկիններ, որոնց մօտ գրագէտները ակումբ էին կազմում եւ նրանց առաջ թափում իրենց հոգեբորբոքութիւնները, Միացել են դրանց «հասարակական գործերի մոնոպոլիստներ»։ Հոգեւորականներ որոնք ճառում էին խղճի դատաստանի մասին։ Իրաւաբաններ, բժիշկներ, ամէն գոյնի, ամէն կուսակցութեան, այժմ բոլորը միացած, ձեռք ձեռքի տուած գործում են։ Ամէնքին կապում է մի գործ, մի նպատակ... շուտ հարստանա՜լ, ինչ միջոցով էլ դա լինի։

Կազմուել է մակլերների (*) եւ կուրտաժով ապրողների մի ամբողջ վոհմակ։ Դրանք հասարակութեան լաւ ծանօթ անձնաւորութիւններ են. դրանք իսկապէս փոխել են միայն իրանց ասպարէզը. առաջ գիտութեան եւ մանուկների համար միջնորդ էին... ուսուցել էին, իսկ այժմ կապիտալի եւ անհատների միջնորդ են. հոգեւորականութիւնը դրանց հետ միացած կատարում է Քրիստոսի խօսքերը, աջ ձեռքը չէ իմանում թէ ինչքան է բատանում ձախ ձեռքը։ Հոսանքից դուրս մարդիկ այնքան քիչ են, որ մատերով կարելի է համրել. դրանք կեանքի «[illegible]» «չհասկացուող» «ուտոպիստներ», «մանիակներ» «անուղղաներ» են։

Ակամայ մեր յիշողութեան մէջ կանգնում է նոյն Բագուն, նոյն այստեղ հաւաքուած Կովկասեան երբեմնի հայ ինտելիգենցիան. այն ժամանակ բոլորին ոգեւորում էր բարոյական կեանքը, մտաւորական գործունէութեան շրջան էր դա. իսկ այժմ... սպեկուլանտների, պայմանագրուածների, բարոյական հրէշների մի [illegible]։

Բագուի այս թանձրացած մթնոլորտի մէջ մնացել էր դեռ մի չափ, մի նորմա, որին «էտիկա» են անուանում։ Զանազան ուղիղ թէ ծուռ ճանապարհով հարստանալը բնական համարելով հանդերձ, գողանալ... այն էլ այնպէս, ու բռնի, դատապարտում էին ամէնքը։ Բայց այս [illegible]։ Բագւում աչքի աղմուկ է յարուցել վերջերս բացուած մի կազմակերպուած գողութիւն, որի գլխաւոր ներկայացուցիչները Հայեր են։ Նոբելից գողացուած է զանազան ժամանակ մէկ միլիոն փութ նաւթ։ Նոբել համարեայ կապ ունի բոլոր գործարանների հետ, կամ առնում կամ տալիս է նաւթային մթերքներ, ուստի նրա [illegible] ծառայում են եղել, ինչպէս իր գործակատարի, կենտրոնական կայարանի տեղ։ Այդ գործակատարը զանազան անծանօթ անձնաւորութիւնների հետ պայմանաւորուած՝ էժան գնով վաճառում է եղել նաւթը։ Բանտարկուած են մօտ 15 մարդ։ Զափազանցեցրած լուրեր շատ կան, ամէն մէկը, օգտվելով անորոշ դրութիւնից, իր թշնամու անունն էլ տարածում է, արատաւորելու դիտաւորութեամբ. այդ էլ Բագուի էտիկան է, բայց փաստը այն է, որ սպասվում են դեռ նոր ձերբակալութիւններ։ Կանչվելու են [illegible] վկաներ։ Արդարադատութիւնը հերոսական գործ ունի կատարելու։

Ուղիղ մի տարի առաջ սկսեց բացվել Բիլկոյի դատը. իսկ այս տարի թուով երկրորդ մեծ դատն է, եթէ այս անգամ էլ արդարադատութիւնը չնցէ բթացած ջիղերը, եւ յաղթական գնացքով վերջ չտայ տեղական [illegible]. այն ժամանակ մենք պիտի դեռ շատ դատերի վկայ լինենք։

Գ.

ՄԵՐ ԱՌԱՋԱՐԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

Մանկավարժական դասախօսութեանց առթիւ ըրած առաջարկս Գ. Ա. Գ. Արեւելքի մէջ անգործադրելի եւ «Թերեւս նոյն իսկ քիչ մը աննպատակ» կը գտնէ։ Կ'ապահովցնենք զինքը թէ մենք մեր առաջարկին արդիւնաւորութեան ու գործնականութեան հաստատ համոզումով եւ օգտակար ըլլալու նպատակով գրած ենք այդ տողերը։

Նիւթականին կողմէն միայն մեր առաջարկը կրնայ իրեն անգործնական երեւալ... Ուսումն. Խորհրդոյ իմաստուն տնօրէնութեամբ գործնականանալու ատեն։ Դրամը կամ նիւթը յաճախ մեր բարոյական տկարութիւնը կամ անճարակութիւնը պարտկելու համար առնուած պատրուակ մըն է երբ կը պակսին բարի ու անձնուէր տրամադրութիւններով օժտուած կամքեր։ Ուսումնական Խորհրդոյ վերջին գեղեցիկ որոշումը այդ բարի կամքին մարմնացումն է, լուրջ շրջահայեցութեան եւ ճշմարիտ գիտակցութեան տարրերով. եւ փառաւոր՝ պաշտօնական հերքում մը միանգամայն անգործնականութեան յուսահատ՝ ջլատիչ վարկածին։

Մայրաքաղաքի ուսուցիչները առհասարակ նիւթական եւ բարոյական լաւագոյն պայմաններու մէջ գտնուելով կրնան աւելի զարգանալու համար եւրոպական մանկավարժական թերթերու դիմել։ Բայց գաւառացի ուսուցիչներուն մեծ մասը զուրկ է այդ դիւրքէն ու պայմաններէն։ Հետեւաբար չըսե՞ք, Գ. Ա. Գ. թէ Ուսումն. Խորհուրդը անօգուտ, անհարկի՝ չըսեմ աննպատակ ժամավաճառութեա՞ն մը ձեռնարկած է, մինչդեռ այլուր կը խոստովանիք թէ այդ դասախօսութիւնները մեծ օգուտներ կրնան յառաջ բերել։

Գ. Ա. Գ. կը հրաւիրէ ուսուցիչները որ Արեւմտանոցին մէջ տեղի ունեցած դասախօսութեանց հրատարակուիլը փափաքելէ աւելի իրենց դերը ըմբռնեն եւ արդէն հրատարակուածներէն օգտուին։ Աստուծոյ սիրուն, կրնայի՞ք մեզի հատիկ հատիկ ցուցնել սա արդէն հրատարակուածները. երախտապարտ պիտի մնայինք։ Կը խոստովանինք անկեղծօրէն իրեն հետ թէ մէկէ աւելի պարտաճանաչ եւ ձեռնհաս ուսուցիչներու մօտ կան այնպիսիներ ալ զորս դաստիարակութեան դպրոցին հիւծախտը կոչել չվարանեցայ։ Բայց կը խնդրեմ ըսէք, այդպիսիներուն գոյութիւնը արգե՞լք մը թէ խթան մը պէտք է ըլլայ մանկավարժական դասախօսութիւններ հրատարակելու համար. ինչո՞վ եւ ի՞նչ բանի թելադրութեամբ ըմբռնեն իրենց դերը. մանկավարժական հրատարակութիւններէ զատ ուրիշ ի՞նչ բան կրնայ այդ պաշտօնը արժանապէս գործադրելու եւ մանկավարժական հանդէս մը ի՞նչ տարբերութիւն պիտի ունենայ այդ մանկավարժական դասախօսութեանց հրատարակութիւնը։

Այս առթիւ մտքիս առջեւ կը ներկայանայ բժիշկ դասակարգը. չէ՞ք գիտեր, յարգելի տոքթօր, թէ այդ հիւծախտ միջոցներէն ձեր դասակարգին մէջ ալ կը գտնուին եւ Հիպոկրատի այդ անհարազատ աշակերտները, ամբողջ օրը մանուկին միտքը բթացնելէ վերջ, իրիկուան դէմ ինքզինքնին դասարանէն [illegible] դուրս նետող վարժապետներուն պէս, կը շահագործեն հանրութեան քսակը, չորթելով նաեւ երբեմն անոր կեանքն ալ։ Փառաւոր վկայական մը կրողներէն շատեր իրենց պաշտօնին սրբութեան գիտակցութենէն բոլորովին թափուր, առանց մարդասիրութեան՝ գութի նշոյլ մը անգամ ունենալու իրենց սրտին մէջ, հէք հանրութեան ի վնաս կը պարպատցնեն իրենց քսակը։ Այսպիսիներուն իրենց դերը ճանչցնելու համար բժշկական թերթերը դադրեցնե՞լ պէտք էր։

Հետաքրքրական պիտի ըլլար մեզի համար ալ գիտնալ թէ, բացառութիւնները (որոնց մէջ է անշուշտ Գ. Ա. Գ., որ ամէն կերպով յարգուած բժիշկ մըն է մեր մէջ) յարգելով, այդ բժիշկ դասակարգէն քանի հոգիներ բժշկական նորագոյն մեթոտներու կը հետեւին, եւ քանի՞ հոգիներ բժշկական թերթեր կը կարդան, գիտութեան մը ազնուութիւններով կ'ուսումնասիրեն իրենց միջավայրը, կը զարգացնեն իրենց փորձառութիւնները եւ կը ճգնին... նոր գիւտեր ընելու։

Չեմ ուզեր աւելի առաջ երթալ եւ ոչ ալ ուսուցիչներուն թերութիւնները բժիշկներուն թերութիւններով արդարացնել. քաւ լիցի. միայն ըսել կ'ուզեմ որ եթէ բժիշկները պէտք չունին բժշկական դասախօսութեանց, վարժապետները, մայրաքաղաքի թէ գաւառի, ձեռնհաս թէ համբակ պէտք ունին մանկավարժական դասախօսութեանց հրատարակութեան։

Մենք կը յուսայինք որ առաջարկ մը, որուն օգտակարութիւնը չէք կրնար ուրանալ, քննադատելէ առաջ, զանի իրագործելու դիւրին միջոցներ կամ յաջողցնելու համար դիւրին կերպեր խորհէիք. մենք մանաւանդ որ միշտ օգտակար յօդուածներու տակ գտած ենք Ա. Գ. ստորագրութիւնը։

Մանիսա Գ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ԴԱՍԻ ԶՈՀԸ

Աչքերը սեւեռած ալճէպրայի գրքին վրայ, յենած իր գրասեղանին, մտախոհ դէմքով եւ յոգնած մտքով, խորասուզուած անվերջանալի թիւերու եւ ալճէպրայական անծանօթներու մէջ, կը փորձէր գտնել խնդրոյ մը լուծումը՝ որ Գորդեան հանգոյցին չափ դժուար կ'երեւար իրեն։

Ժամը ութը կը զարնէր եւ աշակերտները, ըստ սովորութեան, հոգեւոր երգի մը կէսը անցած էին, երբ, Աշոտ երազէ մը արթնցածի պէս, վեր առաւ գլուխը եւ քիչ մը ատենի համար բաժնուեցաւ գրքէն, քարտախտակէն եւ անիծեալ խնդիրներէն։ Հազիւ աչքերը չփփելէ դադրած՝ ահա զանգակը կը հնչէր եւ տղաք ուրախ զուարթ կը մեկնէին իրենց ննջարանները՝ գիշերուան հանգիստը վայելելու, մինչդեռ ինքն... Աշոտի մտքէն չէին հեռանար հետեւեալ օրուան դժուար դասերը։ Եւ ամէն օր, այս ատեն, դրօսանքի ժամերուն եւ դադարներուն ժամանակ կը տեսնուէր ան դասագիրքին վրայ ծռած։ Դպրոցը իրեն համար տանջարան մը եղած էր ու կեանքը ալ անտանելի. սակայն կարգին մէջ առաջին ըլլալու փառքը ա՛յնչափ շլացուցած էր իր աչքը՝ որ կը ջանար գոհացում տալ իր այս փառամոլութեան՝ որ մեր շատ մը դպրոցականներուն ետեւէն է կարծես։

⁂

Սեպտեմբերին էր։ Աշնանամուտի քամիները սկսած էին վար թափել դեղնած տերեւները։ Ա՛լ ցուրտը զգալի եղած էր։ Վառարաններուն շուրջը կենդանութիւն կը բուրէր ամէն տեղ. եւ Աշոտ քաշուած դպրոցին սրահին մէկ անկիւնը, ցուրտէն դողալով իր օրուան դասերուն կ'աշխատէր։ Կէս օր էր։ Նոյն օրը թղթաբերը հասած էր ու տղոց ձեռքը լրագիրներ լեցուն։ Իւրաքանչիւրը մէյ մէկ թերթ կը պրպտէր։ Օրաթերթերն ու հանդէսները գրաւած էին Մամուրեանի Յոբելեանին պարտ ու պատշաճ մեծարանքը

—)(2)(—

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

ՓՈԹՈՐԻԿԸ

—Լաւ ուրեմն, կտրիճ ոգեւս, ըսաւ Բրոսբերո Արիէլէն, ի՞նչպէս կատարեցիր տեսնենք պարտականութիւններդ։

Արիէլ պերճօրէն նկարագրեց փոթորիկը, նաւազներուն սարսափը, երբեմն զինքը նեղող բարեկամին համախոհ եղող մարդուն որդւոյն՝ Ֆէրտինանտի առաջին անգամ ծովը նետուիլը եւ հօրը կասկածը թէ որդին ծովուն ալիքներէն յափշտակուելով խողխողուեցաւ։

—Բայց ողջ է ան, գոչեց Արիէլ, կղզիին մէկ անկիւնը նստած, թեւերը ծալլած, հօրը կորուստը կ'ողբայ, զոր խեղդուած ըլլալ կը կարծէ։ Մազին մէկ թելը անգամ վնասուած չէ, եւ իր գեղեցիկ զգեստները, թէպէտ ջուրէն թրջած, սակայն առաջուընէ աւելի փայլուն կ'երեւան։

—Ո՜վ իմ քաջ Արիէլս, գոչեց Բրոսբերօ, հոս բեր զինքը, աղջիկս պէտք է տեսնէ այդ երիտասարդ մեծահարուստը. ո՞ւր են միւս երկուքը։

—Թողուցի զանոնք որ Ֆէրտինանտը փնտռեն, պատասխանեց Արիէլ, զոր շատ քիչ յոյս ունին գտնելու, կորսուած կարծելով։ Նաւուն մէջի խումբէն մէկ հոգի մը անգամ կորսուած չէ, թէպէտ ամէն մարդ կը կարծէ թէ միայն ինք ազատած է. եւ նաւը, թէպէտ անոնց անտեսանելի, նաւահանգիստին մէջ ապահով խարսխած է։

—Արիէ՛լ, ըսաւ Բրոսբերօ, պարտականութիւնդ հաւատարմաբար կատարած ես, բայց ընելիքներ ունիս տակաւին։

—Ընելիքնե՞ր, հարցուց Արիէլ, բայց տէր իմ, հաճէ յիշել որ ազատութիւն խոստացած ես ինծի. կ'աղաչեմ մի՛ մոռնար իմ արժանաւոր ծառայութիւններս, առանց ստելու եւ առանց սխալի, տրտունջի կամ քրթմնջիւնի տուած աշխատանքներս։

—Ինչո՞ւ. յարեց Բրոսբերօ, չե՞ս յիշեր թէ ի՛նչ մեծ փորձանքէ մը ազատեցի զքեզ. Մոռցա՞ր անպիտան Սիգոռաքս վհուկը՝ որուն տարիքն ու ատելութիւնը բազմապատկուած էր երկուքով. Ո՞ւր ծնած էր ան, գիտե՞ս. խօսէ՛, չե՞ս։

—Ալճերիի մէջ, տէր իմ, պատասխանեց Արիէլ։

—Հա՞. ատա՛նկ է, վրայ բերաւ Բրոսբերօ, պէտք է պատմեմ ձեր ինչ եղած ըլլալը, զոր կարծեմ չէք յիշեր։ Այդ չար Սիգորաքս վհուկը իր չլսուած, սոսկալի կախարդութիւններուն համար աքսորուած էր Ալճերիէն եւ նաւաստիներու կողմէ հոս բերուած. բայց որովհետեւ դուք անոր հրամանները չկատարելու չափ բարի դեւեր էիք, զձեզ ծառի մը մէջ բանտարկեց, ուր կը ճչէիք յաւիտենապէս։ Յիշէ՛, այդ չարչարանքէ՛ն ազատեցի զձեզ։

—Ներողութի՛ւն, սիրելի տէր իմ, պատասխանեց Արիէլ, իր ապերախտութենէն ամչցած, հնազանդ եմ ձեր հրամաններուն։

—Այո՛, հնազա՛նդ, ըսաւ Բրոսբերօ, եւ պիտի արձակեմ զձեզ։ Յետոյ ուրիշ հրամաններ տուաւ անոր, որով Արիէլ նախ գնաց հոն՝ ուր թողած էր Ֆէրտինանտը, զոր դարձեալ նոյն մելամաղձոտ վիճակին մէջ՝ մարգին վրայ նստած գտաւ։

—Ով իմ երիտասարդ պարոնս, ըսաւ Արիէլ անոր, երբ տեսաւ զանի, կարծեմ զձեզ անհանգիստ պիտի ընեմ. հրամեցէք օրիորդ Միրանտային երթանք, որպէսզի ձեր սիրուն դէմքը տեսնէ ան։ Եկէ՛ք, հետեւեցէք ինծի. ու սկսաւ երգել.—

> «Full fathom five thy father lies :
> Of his bones are coral made ;
> Those are pearls that were his eyes :
> Nothing of him that doth fade,
> But doth suffer a sea-change
> Into something rich and strange.
> Sea-nymphs hourly ring his knell :
> Hark, now I hear them, ding-dong
> bell.» (*)

Իր կորսուած հօր այս տարօրինակ յայտնութիւնը արթնցուց Ֆէրտինանտը այն [illegible] նոպայէն՝ ուր կը գտնուէր։ Ապուշի պէս հետեւեցաւ Արիէլի ձայնին, մինչեւ որ հասան Բրոսբերոյի եւ Միրանտայի քով, որոնք խոշոր ծառի մը շուքին տակ նստած էին։ Մինչեւ այդ ատեն Միրանտա հօրմէն զատ ոչ ոք տեսած էր։

Միրանտա՛, ըսաւ Բրոսբերօ, ի՛նչ կը տեսնես հոն հեռուն։

—Ո՛հ, հայր իմ, պատասխանեց Միրանտա, տարօրինակ զարմացումով մը, ապահովաբար ոգի մըն է ատիկա. Տէր Աստուած, ինչպէս ալ չորս բոլորը կը նայի. ո՛, իրաւ որ հրաշալի արարած մըն է, դեւ չէ՞ արդեօք։

—Ո՛չ, աղջիկս, պատասխանեց հայրը, ան կ'ուտէ, կը քնանայ եւ մեզի պէս կը զգայ. այդ պարոնը զոր կը տեսնես, նաւուն մէջն էր. իր կրած վիշտերը քիչ մը կերպարանափոխած են զինքը, ապա թէ ոչ, շատ գեղեցիկ անձ մը պիտի երեւար ան քեզի. իր ընկերները կորսնցուցած ըլլալուն՝ հոս հոն կը թափառի, որպէս զի գտնէ զանոնք։

Միրանտա, որ կը կարծէր թէ ամէն ոք իր հօրը պէս խոժոռադէմ եւ սպիտակամօրուս է, երիտասարդին չքեղ երեւոյթէն մեծապէս հրապուրուեցաւ. իսկ Ֆէրտինանտ, այս անապատ տեղուանքը այդքան չքնաղ աղջիկ մը տեսնելով եւ իր լսած տարօրինակ ձայներէն կը հետեւցնէր թէ՝ հրաշալիքներու աշխարհի մը մէջ կը գտնուի, այդ սիրալի կղզիին մէջ, որուն դիցուհին կը նկատէր Միրանտան. ուստի սկսաւ հարցումներ ուղղել անոր։

Միրանտա, չկրնալով [illegible] սկսաւ պատասխանել թէ դիցուհի մը չէր ինք, այլ պարզ աղջիկ մը, եւ այն վայրկեանին ուր կը պատրաստուէր տեղեկութիւններ տալ իր վրայ, Բրոսբերօ վրայ հասնելով ընդմիջեց զայն։ Շատ ուրախացաւ ան, տեսնելով որ կը հիանային անոնք իրարու, որովհետեւ, յստակապէս համոզուեցաւ թէ, առաջին տեսքով սիրահարուած էին անոնք, բայց փորձելու համար Ֆէրտինանտի հաստատամտութիւնը, ուզեց քանի մը դժուարութիւններ յարուցանել անոնց շաւղին մէջ։ Հետեւաբար, ցասկոտ դէմքով մը դէպի առաջ գալով, խօսքը անոր ուղղեց ու ըսաւ՝ թէ լրտեսելու համար եկած էր ան՝ կղզին, որուն տէրն էր ինք, եւ կ'ուզէր յափշտակել զայն իր ձեռքէն։

—Հետեւէ՛ ինծի, ըսաւ ապա, գլուխդ ոտքերուդ պիտի կապեմ եւ ծովու ջուր պիտի խմցնեմ քեզի, ու խաղկաղինի կեղեւով խեցիներ եւ չոր արմատ պիտի կերցնեմ։

—Ամենեւի՛ն, պատասխանեց Ֆէրտինանտ, չպիտի հպատակիմ այդ բանին, մինչեւ որ դուք աւելի զօրաւոր չըլլաք ինձմէ։

Ու սուրը քաշեց։

Բայց, Բրոսբերօ, շարժելով իր մոգական գաւազանը, այնպէս մը ուղղեց անոր կեցած տեղին, որ շարժելու կարողութիւն չմնաց Ֆէրտինանտի վրայ։

Միրանտա, հօրը վիզը իյնալով, աղերսեց.—Ինչո՞ւ անողորմ ես, հայր իմ, գթա՛ անոր, եւ ե՛ս առ երաշխաւոր։ Երկրորդ անձն է որ կը տեսնեմ ասով աշխարհիս վրայ, եւ ան, շա՛տ բարի մէկը կը թուի ինծի։

—Լռութի՛ւն, գոչեց հայրը խստօրէն, փորձելու համար աղջկան հաստատամտութիւնը, բառ մը աւելի ըսելով պիտի [illegible], խաբեբայի մը համար փաստաբանութիւն, հէ՞. Գալիպանը եւ զայն միայն տեսած ըլլալով, կը կարծես որ անոր նման ուրիշ գեղեցիկ մարդ չկա՞յ ալ։ Կ'իմացնեմ քեզի, տխմա՛ր աղջիկ, որ ինչպէս գեղեցկութեան մասին ասիկա կը գերազանցէ Գալիպանը, նոյնպէս ալ կան ուրիշ մարդիկ՝ որոնք իրենց կարգին զինքը կը գերազանցեն։

Թարգմ. ԵՆՈՎՔ

(Շարունակելի)

(*) Միջնորդ.

(*) —Փարսախներով վարը, խո՛րը կը պառկի հայրդ,—Ոսկորներէն բուստեր են շինուած,—Մարգրիտներ են ասոնք՝ որոնք իր աչքերն էին,—Ոչինչ չքացած է իրմէն,—Բայց ծովահարութենէ մը,—Բազմագունակ խենթ ձեւի մըն է վերածուած.—Ծովու յաւերժահարսեր իր մահերգը կ'երգեն անընդհատ.—Ո՜հ, ականջ դիր, լսէ՛ զանոնք—Տի՛նկ-տօնկ-տի՛նկ։

մատուցանելու խնդրով։ Փոքրիկ մը հետաքրքրուելով այս յարգելի անունէն որ լրագրական այդչափ համակրանքի արժանի եղած էր՝ մօտեցաւ Աշոտի և քաղաքավարութեամբ մը ըսաւ անոր.

—Պարոն Աշոտ, կը հաճի՞ք քիչ մը տեղեկութիւն տալ ինծի Մամուրեանի նկատմամբ։

—Կը ցաւիմ որ չեմ կրնար ձեր հետաքրքրութիւնը գոհացնել, պատասխանեց Աշոտ, որովհետեւ մեր դասագիրքերուն և դասերուն մէջ այդ անուան հանդիպած չեմ։

Պզտիկը գլխիկոր հեռացաւ, զարմանալով ի հարկէ, բարձրագոյն կարգի աշակերտի մը այդքա՛ն մեծ մարդու մը անուան անգիտակից ըլլալուն վրայ։ Յետոյ դիմեց ուրիշի մը՝ որ արժանաւոր բացատրութեամբ մը ի վեր հանեց Մամուրեանի տաղանդն ու գործունէութիւնը։

* * *

Յոբելեանի օրերը մօտեցած էին, հանդէս մը կը կազմակերպուէր։ Սրահին ճակատը խոշոր տառերով Մամուրեան գրուած էր։ Յոյն աշակերտ մը իր ընկերներուն արտաքոյ կարգի եռուզեռումը տեսնելով հարցուց իր դասընկեր Աշոտին.

—Who is this man?

—I don't know.

—Why?... մրմռաց Յոյնը և մէկ կողմ գնաց՝ ո՛վ գիտէ ինչե՛ր խորհելով։

* * *

Աշոտ իր դպրոցական ընթացքին մէջ, միշտ անտես առած էր զանազան պատեհութիւններէ օգտուիլ, առարկելով ինքնին՝ թէ ժամանակ ունի տալու։ Գրատուն, գիրք, լրագիր, իրեն համար չէին. ինք շրջանաւարտ ըլլալէն վերջ միայն դասերէ դուրս զարգացումով զբաղիլ բնական կը համարէր. բայց դպրոցէն դուրս մարդուս սորված շատ մը գիտութիւնները հարցնողներ շատ քիչեր կ'ըլլան։ Արտաքին աշխարհի մէջ ստոյգ գործունէութիւն կը պահանջուի՝ որ հասուն մտքին արդիւնքն է. հասուն միտքն ալ զարգացումով յառաջ կու գայ, ու զարգացումը՝ կարդալով։

Դաս և զարգացում կառքի մը երկու անիւներուն նման հաւասարապէս առաջ երթալու են։

Մարզուան Գ. ՕԶԱՆԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

«ԹԱՅՄԶ»ԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Թայմզի հինգշաբթի օրուան թիւին մէջ հրատարակուած հեռագիրներ.

Պլեօմֆոնթայն, 2 ապրիլ.—Առայժմ Օռանժի քաղաքային վարչութիւնը պիտի գործէ այնպէս ինչպէս կը գործէր անգլիական գրաւումէն առաջ։ Կուսակալը որոշեց տեղական ոստիկանութիւն մը կազմակերպել, չէզոքականները բարեկարգութիւնը պահպանելու համար։ Այդ ոստիկանները պիտի բաղկանան գաղթավայրի զինուորներէն առնուած կամաւորներէ։ Լորտ Ռոպէրթս կ'ուզէ այդ կերպով փորձ մը կատարել։

Բիեթերմարիցպուրկ. — Նաթալի լրագիրները կը քննադատեն Պ. Ուինսթըն Չըրչիլի կարծիքը՝ յայտնուած Մոռնինկ Բոսթի մէջ, թէ կառավարութիւնը պէտք է ներողամիտ կերպով գործէ ապստամբներուն նկատմամբ։ Թայմզ Օվ Նաթալ կը պահանջէ մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմել, որպէս զի դատավարութեանց միջոցին օրէնքին տրամադրութիւնները յարգուելուն հսկէն։

Բարեյուսոյ Գլուխ — Ահագին միթինկ մը գումարուեցաւ, ուր Սըր Կորտոն Սբրիկ, Բարեյուսոյ Գլուխին նախկին նախարարապետը, մեծ ճառ մը խօսեցաւ, պաշտպանելով Սըր Ալֆրէտ Միլների քաղաքականութիւնը և յայտարարելով որ անհրաժեշտ է երկու հանրապետութեանց Անգլիոյ միացումը։ Միթինկը այդ միտքով բանաձեւ մը քուէարկեց միաձայնութեամբ։ Գումարումը ցրուած պահուն ցաւալի դէպք մը պատահեցաւ։ Ցուցարարներու խումբ մը գնաց այն սրճարանին առջեւ, ուր կը գտնուէր Բարեյուսոյ Գլուխին նախարարապետ Պ. Շրայնէր։ Խումբը թշնամական աղաղակներ արձակեց և քիչ մնաց որ խոշտանգէր Պ. Շրայնէրը, բայց ոստիկանութիւնը միջամտելով արգիլեց։ Այս անվայել արարքը ընդհանուրէն կողմէ կը պախարակուի։

Պլեօմֆոնթայն — Պոէրները մեծ թիւով հաւաքուած են Մոտտէր գետին միւս եզերքը, Պլեօմֆոնթայնի արեւելեան կողմը։ Անգլիոյ թեթեւաշարժ հեծելազօրքերը Պըշմանսքոբի մէջ ամբողջ օրը ընդհարումներ ունեցան Պոէրներուն հետ։

Ուեբեներ. — Երէկ գտնուեցան 400 հրացանները զորս թաղած էր Պոէրներու խումբ մը Նաւանջէլու ատեն։ Նաեւ թշնամիին ձեռքէն ձիեր առնուեցան։

ԼՈՒՐԵՆՍՕ-ՄԱՐՔԷԶ

Բորթուկալի Խորհրդարանին մէջ, չորեքշաբթի, արտաքին գործոց Նախարարը յայտարարեց թէ Լուրէնսօ Մարքէզի երկաթուղին Բորթուկալի կառավարութեան սեփականութիւնը պիտի մնայ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

Եւրոպական լրագիրներէն մէկ քանին կ'ըսեն թէ Գերմանիա, Ռուսիա և Ֆրանսա միանալով Բորթուկալէն բացատրութիւն պիտի ուզեն՝ Անգլիոյ ըրած թոյլտուութիւններուն համար։

—Գերման թերթերը վերջին ծայր զայրացած են Անգլիոյ և Բորթուկալի միջեւ համաձայնութիւն գոյանալուն համար։ Գերման լրագիրներէն ոմանք կը պահանջեն արտաքին գործոց Նախարար ֆոն Պիւլովէն, որպէս զի անմիջապէս խիստ դիտողութիւններ ընէ Լիզպոնայի դահլիճին։

ՊՈԷՐՆԵՐԸ ԵՒ ՕՌԱՆԺՑԻՆԵՐԸ

Պլեօմֆոնթայնի մօտերը գտնուող Պոէրները կը ձերբակալեն ու Բրէթորիա կը ղրկեն այն Օռանժցիները որոնք հնազանդութիւն յայտնած են Անգլիացիներուն։ Ատոնք իբրեւ մատնիչ ամբաստանուած են և Բրէթորիայի մէջ զինուորական ատեանի մը առջեւ պիտի դատուին։

ՁԻՒ ՊԱԿԱՍԸ

Անգլիոյ բանակին մէջ ձիու պակասը շատ զգալի է։ Լորտ Ռոպէրթսի բանակին ձիերուն շատերը տարապայման յոգնութեան հետեւանքով կը մեռնին։ Այդ պարագան բաւական պիտի դժուարացնէ բանակին յառաջխաղացութիւնը։

ԲՐԷԹՈՐԻԱ

Մ. Նահանգաց Ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Պ. Տէյվիս որ վերջերս Թրանսվալէն վերադարձաւ, ըսեր է թղթակցի մը թէ Բրէթորիայի շրջակայ բոլոր բլուրները զօրաւոր կերպով ամրացած և հարիւրէ աւելի Քրուբի ու Քրէօզոյի թնդանօթներ զետեղուած են։ Պ. Տէյվիս յարեր է թէ չի հաւատար որ Անգլիացիները կրնան գրաւել Բրէթորիան։ Թրանսվալի մայրաքաղաքին մէջ կիները ամէն օր նշանառութեան փորձեր կը կատարեն. վասն զի Անգլիացիներուն դէմ կռուելու կը պատրաստուին։

ԴԷՊ Ի ՌՈՏԷԶԻԱ

Քարինկթըն զօրավարին զինուորները Պէյրայէն Սոլզպէրի պիտի երթան երկաթուղիով և անկէ ալ հետիոտն մինչեւ Պուլուվաեօ։ Անկէ նորէն շոգեկառք պիտի նստին և պիտի երթան մինչեւ Բլումէր գնդապետին բանակատեղը։ Այդ զինուորները եթէ Մէյֆքինկը ազատելու կ'երթան, յայտնի կ'երեւայ թէ քաղաքին պաշարումը մայիս 24էն առաջ պիտի չկրնայ վերցուիլ։

ՊԼԵՕՄՖՈՆԹԱՅՆ

Պլեօմֆոնթայնէն ապրիլ 2, 3 ու 4 թուականներով առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Օռանժցիները հնազանդեցնելու նպատակով քաղաքին շուրջը ցրուած անգլիական զինուորները հետզհետէ կը համախմբուին Պլեօմֆոնթայնի մէջ։ Նաեւ քաղաքը պաշտպանողական վիճակի մէջ կը դրուի և շրջակայ բլուրները թնդանօթներով կը սպառազինուին։ Հոլանտացի քանի մը բնակիչներ ձերբակալուեր են։ Այդ բոլոր զգուշական միջոցներէն կ'երեւայ թէ Լորտ Ռոպէրթս կը պատրաստուի պատասխանելու Պոէրներու կողմէն մօտ ատենէն ըլլալիք յարձակումի մը, քանի որ Պլեօմֆոնթայն իր զինուորներուն համախմբման գլխաւոր կեդրոնն է։ Արդէն կ'ըսուի թէ հիւսիսային կողմէն վեց հազար Պոէրներ կը մօտենան Պլեօմֆոնթայնի և թէ Պոէրները մեծ թիւով կը համախմբուին քաղաքին շուրջը։ Նոքս զօրավարը, որ կիսաբաժինով մը հիւսիսային կողմը կը գտնուի, և Փլէմէնց զօրավարը որ հարաւային արեւմտեան կողմը կը գտնուի, բազմաթիւ զինուորներով, հրաման ստացեր են Պլեօմֆոնթայն դառնալու։

ՄԷՅՖՔԻՆԿ

Լոնտոնի լրագիրներուն մէջ հրատարակուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ապրիլ Չին կարեւոր ճակատամարտներ կատարուեր են Մէյֆքինկի մօտ։ Քաղաքին մէջ պաշարուած Անգլիացիները ելք մը կատարեր են։ Բլումէր գնդապետի հեծելազօրքերը յարձակեր են Ռամաթլապամայի վրայ։ Պոէր աղբիւրէ առնուած հեռագիր մըն ալ կը ծանուցանէ թէ այդ երկու յարձակումներն ալ ետ մղուեր են և թէ Մէյֆքինկ միշտ պաշարուած կը մնայ։

ՔՐԻՒԿԷՐԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Վերջերս Քրիւկէր նախագահը պոէր հրամանատարներուն յայտարարութիւն մը ղրկած էր հեռագրի միջոցաւ։ Ահաւասիկ անոր գլխաւոր մասերը.

«Եղբայրներս, երբ Տէրոջը անունը տալէ դադրիք, երկինքը պիտի պատէ և ձեր կռնակները պիտի դարձնէք թշնամիին։ Այդ պատճառով, եղբայրներս, միշտ աղօթեցէք։ Միթէ Ամենակալը արդէն պէտք եղածէն աւելի ապացոյց չտուա՞ւ թէ ձեզի հետ է։ Միթէ Աստուած, որ Փարաւոնը պատժեց, ժայռերուն չզարկա՞ւ անկէ ջուր հոսեցնելու համար զոր ամէնքդ ալ խմեցիք։ Միթէ այս Աստուածը այն չէ՞ որ ըսաւ. «Հաւատացէք ինծի։ Ձեզի պիտի չլքանեմ ու ձեզի հետ պիտի ըլլամ մինչեւ աշխարհի վերջը»։ Ասիկա այն տեսակ պատերազմ մըն է որուն մէջ կրնանք թէ՛ նիւթական և թէ հոգեկան իմաստով պսակ մը շահիլ։ Տեսէք Սաղմոսը։ Աստուած ըսած է. «Քաջալերուեցէք, և եթէ տկար էք, ձեզի զօրաւոր պիտի ընեմ։ Յաղթութիւնը ձեռքերուս մէջ է, և ոչ թէ ձիերու և կառքերու շատութեանը մէջ։» Տեսէք նաեւ Սաղմոսին մէկ ուրիշ տեղը։ «Մեղուներու պէս զիս պաշարեցին, բայց Տէրոջը անունով անոնց յաղթեցի և անոնց խայթոցը կրակին մէջ նետեցի։» Մեր նախահայրերը, եղբայրներս, նախամեծար համարած են նեղուիլ քան թէ հեռանալ իրենց հաւատքէն։ Անոնց պէս ընենք։ Կարդացէք այս հեռագիրը բոլոր սպաներուն և զինուորներուն և ըսէք անոնց թէ կ'աղօթեմ Աստուծոյ որ իրենց ուժ տայ և անվիրաւորելի ըլլան, նոյն իսկ եթէ բաց դաշտի մէջ պատերազմին և երկրային ժայռեր չունենան անոնց ետին ապաստանելու համար։»

ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏ ՌԷՇՄԱՆ

Նիւ-Եորքի թերթ մը կ'ըսէ թէ Պըշմանքոբի ճակատամարտին մէջ Պոէրներուն կը հրամայէ եղեր ամերիկեան զինուորական կյորդ Ռէշման հարիւրապետը։ Մ. Նահանգաց պատերազմական նախարարութիւնը երկար ատենէ ի վեր տեղեկութիւն չունի եղեր այդ սպայէն։ Ըսողներ ալ կան թէ այդ լուրը անհաւանական է, վասն զի հարիւրապետը, ծագմամբ գերմանացի, շատ պահպանողական է։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 8 ապրիլ.—Լորտ Ռոպէրթս կը հեռագրէ թէ Ուէտտէրբուրկի մէջ Անգլիացիներուն կորուստն է 2 սպայ և 8 զինուոր մեռած, 2 սպայ ու 33 զինուոր վիրաւորուած և 550 զինուոր գերի ինկած։

—Պոշոֆէն (Քիմպըրլիի հիւսիսային արեւելեան կողմը) կը հեռագրեն ապրիլ 6 թուականով թէ տը Վիլլըպուա Մառէօյի գնդապետին մարմինը նոյն օրը թաղուեր է։ Զինուորական պատիւներ ընծայուեր են։

—Բրէթորիայէն առնուած լուրերու նայելով Պլեօմֆոնթայնի մօտ կատարուած ճակատամարտի մը մէջ Անգլիացիները կորսնցուցած են 11 թնդանօթ և երկու վական պաշար։

—Պէթանիայէն (Պլեօմֆոնթայնի հարաւային կողմը) կը հեռագրեն Ռիւթէրի.—Անգլիական այն հինգ գումարտակները որոնք Պոէրներուն ձեռքը գերի ինկան, Տէ Ուէթս Տորբի ճամբով Սմիթֆիլտ կ'երթային (Պէթուլիայի հիւսիսային արեւելեան կողմը), և այդ միջոցին յանկարծակի եկան։ Ատոնք թնդանօթ չունէին։ Անգլիացիները նորէն գրաւեցին Ուէտտէրբուրկը։ Պոէրները կը սպառնան խզել անգլիական բանակին հաղորդակցութիւնները հարաւային կողմին հետ։

—Լըպոմպայէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի թէ Սուազիլանտի կացութիւնը անտանելի է։ Ամբողջ զօրագունդեր ապստամբած են։ Զինուորները կը սպաննեն ցեղապետները՝ անոնց ընտանիքներովը ու կուսակիցներովը։

Սիմընսթաուն —Անցեալ գիշեր Պոէր երեսուն գերիներ փախան, բայց 3ը ձերբակալուեցան։

Պլեօմֆոնթայն —Բազմաթիւ Պոէրներ կը սպառնան երկաթուղիի գիծին։ Սբրինկֆիլտի անգլիական յառաջապահները յարձակում մը կրեցին Պոէրներուն կողմէ։ Կլենքոէի երկաթուղիի կամուրջին շինութիւնը աւարտեցաւ։

Լա Հէ.—Հոլանտայի թագուհին ցաւակցական ինքնագիր նամակ մը ղրկեց Ժուպէռ զօրավարին այրիին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՆ ԻՐԼԱՆՏԱՅԻ ՄԷՋ.—Վիքթորիա Թագուհին չորեքշաբթի օրը հանդիսաւոր կերպով Տըպլին մտաւ և համակրական եռանդագին ցոյցերով ողջունուեցաւ ժողովուրդին կողմէ որ Քինկսթաունէն մինչեւ Տըպլին տանող ճամբուն վրայ, տասը մղոն երկայնութեամբ, բարեւի կեցած էր։ Թագուհին առուոյտի տերեւ մը կը կրէր կուրծքին վրայ։ Ն. Վեհափառութեան քաղաք մտնելէն առաջ կատարուած արարողութիւնը շատ հետաքրքրական էր։ Միջին Դարու համազգեստ կրող զինուորական մը, որ արքայական թափօրին կ'առաջնորդէր, քաղաքին դրանը առջեւ կեցաւ։ Դրան վրայ գտնուող փողահարներ սկսան նուագել։ Զինուորականը ըսաւ. «Կ'ուզեմ ներկայանալ Տըպլինի Լորտ-Քաղաքապետին»։ Լորտ Քաղաքապետը հրամայեց որ դուռները բացուին։ Զինուորականը ներս մտաւ և դուռները գոցուեցան։ Ներկայացաւ Լորտ-Քաղաքապետին և գլուխը բանալով ու խոնարհելով ըսաւ. «Տէր Քաղաքապետ Տըպլինի, կը խնդրեմ որ Նորին Ամենաշնորհալի Վեհափառութիւնը՝ Թագուհին Տըպլինի քաղաքին մէջ ընդունուի»։ Լորտ Քաղաքապետը պատասխանեց. «Կ'ուզեմ խիստ մտերմական ընդունելութիւն մը ընել Ն. Վեհափառութեան քաղաքին մէջ։ Երբ Վեհ. Թագուհին ժամանէ, դուռները անմիջապէս պիտի բացուին»։ Զինուորականը խոնարհեցաւ, գլխարկը դրաւ ու մեկնեցաւ։ Դուռները նորէն գոցուեցան, արքայական թափօրը հասած ատեն բացուելու համար։ Թափօրը մօտեցաւ. փողահարները նուագեցին։ Թագուհիին կառքը կեցաւ այն տեղը, ուր կը սպասէր Լորտ-Քաղաքապետը՝ շրջապատուած իր պաշտօնատարներէն որոնք բարձիկներու վրայ կը կրէին քաղաքին բանալիները ու սուրը։ Քաղաքապետը Թագուհիին ներկայացուց բանալիները, ըսելով. «Ձեր Վեհափառութեան կը մատուցանեմ Տըպլինի հին քաղաքին բանալիները»։ Վիքթորիա Թագուհին այդ բանալիները վերադարձուց Լորտ քաղաքապետին։ Միեւնոյն արարողութիւնը սուրին համար ալ կատարուեցաւ։ Յետոյ քաղաքին քարտուղարը՝ կեղծամով և Միջին Դարու համազգեստով՝ կարդաց քաղաքապետութեան ուղերձը, զոր քաղաքապետը ոսկի արկղիկի մը մէջ դնելով մատոյց Թագուհիին որ շնորհակալութիւն յայտնեց՝ իրլանտական ստացուածքներուն հին մայրաքաղաքին իր մէջ իրեն եղած ընդունելութիւններուն համար։ Ըսաւ թէ այդ գեղեցիկ երկրին մէջ քիչ մը հանգստանալու եկած է։ Յիշեց նաեւ իրլանտացի զինուորներուն քաջութիւնը։ Յետոյ թափօրը ճամբայ ելաւ, ժողովրդեան ստուար բազմութեան մը մէջէն։ Մայր եկեղեցին զանգակները կը հնչէին։ Թափօրը կը կազմէին հեծեալ զինուորներ ու ոստիկաններ՝ ցամաքային ու նաւային սպաներ կառքով. յետոյ ուրիշ կառք մը, ուր բազմած էին Պաթէնպըրկի Հէնրի իշխանուհին և Քրիսթիան իշխանուհին։ Ապա Թագուհիին կառքը՝ որուն կը հետեւէին պալատական պաշտօնատարներ։ Վերջապէս թափօրը հասաւ փոխարքային ապարանքը։ Եօթը հազար զինուոր զէնքի տակ են։ Թագուհին բնաւ յոգնած չերեւար ուղեւորութենէն։ Կ'ըսուի թէ Ն. Վեհափառութիւնը երեք շաբաթ պիտի մնայ Իրլանտա։ Անգլիոյ լրագիրները յօդուածներ կը հրատարակեն այս ուղեւորութեան վրայ. համակրութիւն կը յայտնեն Իրլանտացիներուն և կ'ըսեն թէ Թագուհիին եղած այդ ընդունելութիւնը անոնց հաւատարմութեան փայլուն մէկ ապացոյցն է։ Լրագիրները այնպէս կը համարին թէ Ն. Վեհափառութեան Տըպլին մուտքը նոր թուական մը պիտի բանայ։

ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԸ.—Քոբէնհակէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Կալլէսի իշխանը ընդուներ է բոլոր դեսպաններուն այցելութիւնը։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՔՈՐԷԱ.—Սէուլէն առնուած լուրերու նայելով Ռուսիոյ և Քորէայի միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացեր է, որով Ռուսիա ետ կը կենայ նաւահանգիստ մը գրաւելէ Քուէլբարթ կղզին (Քորէայի հարաւային կողմը)։ Քորէա ալ կը խոստանայ այդ տեղէն ո և է նաւահանգիստ չյանձնել ուրիշ ո և է տէրութեան։

ՓԻԼԻՓՊԻՆԵԱՆՆԵՐԸ. — Ուաշինկթընէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Օթիս զօրավարը, իր խնդրանօք, դադրեցուցեր է Փիլիպպեանց ամերիկեան զինուորներու ընդհանուր հրամանատարութեան պաշտօնէն։ Օթիս զօրավարին յաջորդեր է Մաք-Արթըր զօրավարը։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Լոնտոնի լրագիրները, շաբաթ օրը Շանկհայէն հեռագիր մը հրատարակած են ծանուցանող թէ քանի մը օտար դեսպաններ հաւաքական ծանուցագիր մը տուեր են Չինու արտաքին գործոց Խորհրդին, պահանջելով որ օտարականներու թշնամի ընկերութիւնը երկու ամսուան մէջ բոլորովին ջնջուի։ Հակառակ պարագային մէջ տէրութիւնները զինուոր ցամաք հանելով Շան-Թունկ նահանգը պիտի ղրկեն, պաշտպանելու համար հոն գտնուող բազմաթիւ օտարականները։ Քանի մը մարտանաւեր կը գտնուին Թաքու։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ.—Կատարեալ համաձայնութիւն կը տիրէ Աւստրիոյ և Հունգարիոյ նախարարներուն միջեւ, հաւաքական ելմտացոյցին համար որ պիտի մատուցուի պատգամաւորութիւններուն։ Նաւային ելմտացոյցը սովորականէն աւելի պիտի չըլլայ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Պէրլինի կէս-պաշտօնական թերթերը, ուրբաթ օրուան իրենց թերթին մէջ, կը հերքեն այն լուրը թէ հարաւային Ափրիկէի վերաբերեալ անգլեգերման դաշնագրութիւնը մօտերս պիտի հրատարակուի։ Դիտել կու տան թէ այդ դաշնագրութիւնը կնքուած ատեն Անգլիա և Գերմանիա փոխադարձաբար յանձն առած են գաղտնի պահել զայն մինչեւ որ գործադրուին։ Արդ, քանի որ անոր գործադրութեան պայմանները տակաւին իրականացած չեն, հետեւաբար հիմա հրատարակութիւնը չի կրնար խնդիր ըլլալ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Պէրլինէն հինգշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ ելմտացոյցի խորհրդարանական յանձնաժողովը կը շարունակէ նաւատորմին յաւելման ծրագրին վիճաբանութիւնները։ Հասած է ծախքերու փոխարէնը գտնելու խնդրին, որուն համար երկար վիճաբանութիւններ կատարուեր են։ Կ'ըսուի թէ այդ խնդիրը նպաստաւոր լուծում մը պիտի ստանայ, վասն զի յանձնաժողովին եղած առաջարկութիւնները, հաւանօրէն, մեծամասնութիւն մը պիտի գտնեն յանձնաժողովին մէջ, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու դաշնակցային պետութիւններուն կողմէ։ Պէրլինի իրազեկ շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ նաւատորմին յաւելման ծախքը պիտի գոցուի կրկնապատկելով վիճակահանութեանց դրոշմաթուղթի տուրքը, նոր տուրք մը դնելով շաքարային նիւթերու վրայ և ձեռք առնելով ուրիշ նուազ կարեւոր միջոցներ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Տիւէյ ծովակալը յայտարարեր է Նիւ Եորք Հէրըլտի թղթակիցներէն մէկուն թէ տրամադիր է նախագահութեան ընտրելի ըլլալու։ Մ. Նահանգաց հարաւային կողմը կատարուած թաղապետական ընտրութիւններուն առթիւ տեսնուած է որ հանրութեան մէջ բաւական զօրաւոր հոսանք մը կայ ի նպաստ հանրապետական կուսակցութեան։ Տիւէյ ծովակալը կը վերաբերի հանրապետական կուսակցութեան։

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆԸ.—Աւստրիական լրագիրները կ'ըսեն թէ Ֆէրտինանտ իշխանը, Սան-Ռէմոյէ դարձին, Վիէննայէն պիտի անցնի։ Իշխանը ապրիլ 5|18ին իր զաւակներուն հետ Սոֆիա պիտի դառնայ։ Բեդերսպուրկ ուղեւորելուն համար եղած լուրը կանխահաս կը նկատուի։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Աթէնքի օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ անցեալ երեքշաբթի սեղան մը տուաւ որուն ներկայ գտնուեցան արքայական գերդաստանին անդամները, նախարարները և դեսպանական մարմինը։

—Երեսփ. ժողովը քուէարկեց 1900ի ելմտացոյցը։

—Ելմտական նախարարը Երեսփ. ժողովին մէջ յայտարարեց թէ կառավարութիւնը պիտի պնդէ քուէարկելու այն օրինագիծը որ փոփոխութիւններու կ'ենթարկէ բաթանթի տուրքին օրէնքը։

—Տիկին Սինկրոսի և կառավարական պաշտօնեաներու հանգստեան թօշակի սնտուկին միջեւ համաձայնութիւն գոյանալու վրայ է այն տասը միլիոն տրախմի կտակին համար զոր Պ. Սինկրոս ըրած է և որ յատկացուած էր Աթէնքի մէջ ջուր բերելու գործին։

—Երեսփ. ժողովը երկրորդ ընթերցումով քուէարկեց արտաքին գործոց նախարարութեան օրինագիծը՝ հիւպատոսական մարմինին կազմակերպութեանը համար։ Ընդդիմադիրները կը մաքառին այդ օրինագծին դէմ, ըսելով որ 500,000 տրախմիի ծախք մը պիտի աւելցնէ։

—Կ'երեւայ թէ բանակին ընդհանուր հրամանատարութեան նոր օրէնքը գործադրուելու համար գերմանացի կազմակերպիչին ժամանումը պիտի սպասուի։ Կոնստանդինոս իշխանը հաւանօրէն Պէրլին երթայ և մայիսին Աթէնք վերադառնայ գերմանացի սպային հետ։ 1900ի ելմտացոյցին մէջ բան մը նշանակուած չէ այդ նոր օրինագծին գործադրութեամբը ըլլալիք ծախքին վրայ։

Ներքին լուրեր

ՊԱՅՐԱՄԻ ՀԱՆԴԷՍ

Քուրպան Պայրամի հանդէսը այս առտու կատարուեցաւ մեծ շքով։ Կայս. իրատէ մը հրամայած էր որ Պայրամի առաւօտեան աղօթքը կատարուի Պէշիքթաշի Սինան Փաշա մզկիթին մէջ։ Կայս. պալատէն մինչեւ նոյն մզկիթը տանող ճամբուն երկու կողմը զինուորներ բարեւի կեցած էին։ Վեհ. Սուլթանը, առաւօտուն շքեղ կառքի մը մէջ բազմած, փառաւոր հանդէսով նոյն մզկիթը գնաց։ Մզկիթին բակին մէջ կառքերով կը սպասէին մայր Թագուհին և պալատական տիկինները։ Նոյնպէս բարեւի կեցած էին Մեծ-Եպարքոսը, բոլոր նախարարները և քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։ Վեհ. Սուլթանը առաւօտեան աղօթքը կատարելէ ետքը նորէն փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած Տոլմա Պաղչէի պալատը գնաց շքեղ հանդէսով։ Կառքին երկու կողմերէն հետիոտն կ'երթային քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ ամէնքն ալ համազգեստով։ Ն. Վեհափառութիւնը Տոլմա Պաղչէի պալատը ժամանելով պահ մը հանգիստ առաւ և յետոյ հրամայեց որ Պայրամի շնորհաւորական արարողութիւնները կատարուին։ Վեհ. Սուլթանը բազմեցաւ մեծ դահլիճին մէջ իր Գահին վրայ։ Նախ ներկայացաւ Նագիպ-ուլ-Էշրաֆ էֆէնտին որ շնորհաւորութիւնները մատուցանելով, բարեմաղթութիւններ ըրաւ։ Յետոյ ներկայացան Մեծ Եպարքոսը, Նախարարները և քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները՝ աստիճանի կարգով։ Ապա ներկայացաւ Շէյխ-Իւլ-Իսլամ էֆէնտին և շնորհաւորութիւնները մատուցանելով, բարեմաղթութիւններ ըրաւ։ Ն. Բարձրութեան հետեւեցան կրօնական բարձրաստիճան պաշտօնատար ները՝ աստիճանի կարգով։ Արարողութեանց միջոցին կայս. նուագածուներու խումբը գեղեցիկ կտորներ նուագեց անընդհատ։ Շնորհաւորութիւնները աւարտելէ ետքը Վեհ. Սուլթանը պահ մը հանգիստ առաւ և յետոյ Եըլտըզի կայս. պալատը դարձաւ։ Ն. Վեհափառութեան թէ՛ երթալու և թէ՛ վերադառնալու միջոցին զինուորներ բարեւի կեցած էին և «Բատիշահըմ չոք եաշա» գոչեցին։ Զինուորական նուագածուներու խումբերը Համիտիէ քայլերգը կը հնչեցնէին։

—Պարսից Շահը, Եգիպտոսի Խտիվը, Մէքքէի Էմիրը, Պուլկարիոյ իշխանը, կուսակալները, Սամոսի իշխանը, Եգիպտոսի արտասովոր պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշա, զօրաբանակաց հրամանատարները և օտար տէրութեանց քով գտնուող օսմ. դեսպանները Պայրամի առթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին կայս. պալատ։ Առաջին քարտուղարը հեռագրով անոնց հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին բարձր գոհունակութիւնը։

—Հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը և դեսպանատանց առաջին թարգմանները այսօր կայս. պալատ կ'երթան, իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

—Այս առտու Պայրամի հանդէսը դիտելու համար կայս. պալատան հիւրանոցը կը գտնուէին դեսպաններէ ոմանք և բազմաթիւ օտարազգիներ որոնք սենեկապետներու միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

—Օսմ. մարտանաւերը և նաւահանգիստին մէջ գտնուած բոլոր նաւերը դրօշներով զարդարուած են Պայրամի առթիւ։

—Բ. Դրան կողմէ, երէկ, Պայրամի առթիւ, դրամական պարգեւներ բաշխուեցան աղքատներուն որոնք բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ ոչխարներ բաշխուեցան Կ. Պոլսոյ մեծ մզկիթներէն մէկ քանիին պաշտօնեաներուն։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ, ելմտական նախարարութեան կողմէ, ըստ սովորութեան, հազար հինգ հարի չափ ոչխարներ բաշխուեցան Կ. Պոլսոյ մզկիթներուն, մէտրէսէներուն և թէքքէներուն։

—Ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ, Վեհ. Սուլթանին հրամանով, երէկ ոչխարներ բաշխուեցան Կ. Պոլիս գտնուող բոլոր զօրագունդերուն։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Ելմտական նախարարութեան Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Սուրիոյ նահանգին տեֆթէրտար Մունիֆէտտին պէյ։ Նէճտի նահանգին ելմտական քննիչ անուանուեցաւ Եաննայի ու Շքոտրայի նահանգներուն ելմտական քննիչ Ալի Էմիրի էֆ., որուն յաջորդեց Հալէպի նահանգին տեֆթէրտար Իպրահիմ Հագգը էֆ.։ Ասոր յաջորդեց Պասրայի նահանգին նախկին տեֆթէրտար Ալի Րիզա էֆ.։

—Կայս. Գանձարանին տնօրէն անուանուեցաւ նոյն Գանձարանին առաջին քարտուղար Խալիլ պէյ։

—Ուլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ կրթական նախարարութեան քննիչ ժողովին անդամ Սէյֆէտտին էֆ.ի։ Ուլայի երկրորդ աստիճան՝ կայս. պալատի թարգմանիչներէն ու մաքսային Խորհուրդին անդամներէն Հիքմէթ պէյի և արտաքին գործոց նախարարութեան հիւպատոսական գործոց դիւանին քարտուղարներէն Նաճի պէյի։ Միւթէմայիզ աստիճան՝ Մալաթիոյ գաւառին Իտարէի ժողովին անդամներէն Հաճի Ապտուլլահ էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Զաթալճայի գաւառի կառավարիչ Ճէվատ պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ զինուորական նպաստամատոյց յանձնաժողովին անդամ նաւային միրլիվա Մէհմէտ փաշայի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Մալիէի հաշուեկալութեանց ընդհանուր հաշիւներու տնօրէնի օգնական Լութֆի պէյի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Այտընի ցքննիչ դատաւորի օգնական էֆ.ի։

—Լիագաթի ոսկի շքանշան տրուեցաւ կայս. Թիկնապահ ու Կ. Պոլսոյ նական հրամանատար Սաատէտտին փաշայի, Սկիւտարի զինուորական հրամանատար Մէհմէտ Լութֆի փաշայի և հեծելազօրքերու Ե. զօրագունդին թէմի զօրապետ Ալիքսան էֆ.ի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Վիլհէլմ կայսրը, հեռագիր մը ուղղելով Վեհ. Սուլթանին, շնորհակալութիւն յայտներ այն մեծարանքներուն համար որոնց արժանացան անցեալները Կ. Պոլիս այցելող գերման պաշտօնատարները ու սպաները։ Վեհ. Սուլթանն ալ պատասխանեց Վիլհէլմ կայսեր հեռագրին։

—Պէրլինէն շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Վիլհէլմ կայսրը իր ներկայութեան ընդուներ է Սրիթա ճարտարագէտը որ Ն. Վեհափառութեան մատուցեր է Կ. Պոլսոյ մէջ շինուելիք բիւրի մը յատակագիծը։ Այդ ունկնդրութեան ներկայ գտնուեր է նաեւ օսմ. դեսպան Թէվֆիք փաշա։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը և Լէտի Օ'Քոնոր առջի իրիկունը սեղան մը տուին որուն ներկայ գտնուեցան Իտալիոյ դեսպան Բանսա և Անգլիոյ դեսպանատան քարտուղարները։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի խառն ժողովին անդամներէն Քոբասիս էֆ.ի և Պ. Ամաքսոպուլոսի, Տէզիրիսի և Եանի Մաւրոպուլոսի տեղ որոնց պաշտօնավարութեան պայմանաժամը աւարտած է, ընտրուեցան Պ. Պ. Ժ. Մ. Սթավրօ, Անթուան Սուլլաս, Եանի Սէրաֆիմիս և Եանի Մաւրոպուլոս։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Աթէնքի լրագիրները կ'ըսեն թէ Բ. Դրան և հելլենական դեսպանատան միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին՝ կազմելու համար զինուորական խառն յանձնաժողով մը որ միշտ սահմանագլուխին վրայ մնայ՝ հոն երբեմն պատահած փոքր դէպքերու առաջքը առնելու նպատակով։

—Լարիսայի հելլենական զինուորներուն ընդհանուր հրամանատարը փոխեց սահմանագլուխի պահականոցներու հրամանատարներէն մէկ քանին։

—Աթէնքի օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ անցեալ չորեքշաբթի, Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսակցութիւն մը ունեցեր է՝ սահմանագլուխի գործերու մասին։

—Անցեալները հելլենական սահմանագլուխին վրայ՝ Ֆոցոհէրիտէ անուն տեղը պատահած փոքր դէպք մը անմիջապէս կարգադրուեր է օսմ. ու հելլենական սպաներուն միջեւ։

ՃԱՒԻՏ ՊԷՅԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Վճռաբեկ ատեանը համագումար նիստի մէջ, այսինքն հուգուգի, պատժական ու աղերսագիրներու ճիւղերը միասին գումարելով, նորէն բեկանեց եղեռնադատ ատեանին վճիռը, որով Հաճի պին Մուստաֆա երկրորդ անգամ մահուան դատապարտուած էր՝ իբրեւ հեղինակ Ճավիտ պէյի սպանութեան։ Դատին վերաբերեալ թուղթերը վերադարձուեցան եղեռնադատ ատեանին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանը արտաքին գործոց նախարարութեան յանձնեց ծանուցագիր մը թէ 1900 յունուար 20 թուական հրամանագրի մը համաձայն, Թուրքիոյ գաղթաբերքերը՝ խաղող, պղպեղ, կինամոն, հալվ, պիտի օգտուին մաքսային նուազագոյն սակէն. մինչդեռ միւս երկիրներուն այդ կարգի ապրանքները առաւելագոյն սակին ենթակայ պիտի տի ըլլան։ Այդ ծանուցագիրը հաղորդուեցաւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ԻԶՄԻՐԻ շոգենաւային Ընկերութեան բաժնետէրերու ընդհանուր ժողովին մէջ, անցեալ երկուշաբթի, հաշիւները քննուելով հաստատուեր է թէ 1899-1900ի տարեշրջանին զուտ շահը եղած է 300,518 ղրուշ։ Վարչական նոր Խորհուրդին անդամ կարգուած են Ղուկաս Եսայեան, Պալիճօղեան, Տիմմնտօղլու, Գարաման ու Կիւլպէլի էֆ.ները և Պ. Եօսիֆօղլու։ Ընդհանուր ժողովը որոշեր է շահաբաժին չվճարել, այլ նոր շոգենաւ մը գնել։

ՖԵՆԵՐԻ ՀՐԴԵՀԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ անցեալ օր Րումէլի Ֆէնէրի հրդեհէն վնասուողներուն պէտքերը հոգացուին և միանգամայն անոնց մէկ ցուցակը պատրաստուելով մատուցուի։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանատան քարտուղար Պ. Քարաճա կիրակի օրը այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Անգլիական դեսպանը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Պուլկարական գործակատարը երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՄԵԿՆՈՒՄ.—Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէնը ու Լէտի Լէնկ երէկ Անգլիա ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։

—Հանրային Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր տնօրէն ու տ'Առնու կոմսուհին երէկ նոյն կառախումբով Բարիզ ուղեւորեցան, ուր քանի մը շաբաթ պիտի մնան։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ այն մեծ փողոցներուն մէջ, ուր Թրամուէյի գիծ չկայ, հանրակառք բանեցնելու համար մենաշնորհ պիտի խնդրուի կայս. կառավարութենէն։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Երեւանէն Թուրքիա գաղթելիք չորս հազար տնուոր իսլամներէ՝ զատ, Օփայէն ալ երեք հազար հինգ հարիւր իսլամներ արտօնութիւն խնդրած են Թուրքիա գաղթելու համար։ Այդ աղերսագիրները յանձնուած են ձեռնհաս պաշտօնարանին։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՊԷՐԼԻՆԻ միջեւ երթեւեկելիք Ճեպընթաց կառախումբը որ ապրիլ 17/30էն պիտի սկսի, շաբաթը երկու անգամ պիտի երթեւեկէ։ Ինչպէս յայտնի է, այդ կառախումբը 51 ժամէն պիտի կտրէ Կ. Պոլսոյ ու Պերլինի հեռաւորութիւնը որ է 2,383 քիլոմէթր։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նահանգին տէֆթէրտար Սիւլէյման պէյ ելմտական նախարարութեան հրամանով մայրաքաղաք եկաւ՝ տասանորդի տուրքերու մասին խորհրդակցութիւն կատարելու համար։

ՁԻԵՐ.—Օսմ. կառավարութեան հաշւոյն Ռուսիայէն գնուած ձիերէն 38 ձի երէկ Օտեսայէն Կ. Պոլիս բերուեցան։

ՄԵՐՍԻՆԻ նոր կառավարիչ Շիւքրի փաշա մինչեւ որ իր պաշտօնատեղին ժամանէ, կառավարչի պաշտօնը փոխանորդաբար պիտի վարէ Ատանայի Մէքթուպճի Մեհմէտ պէյ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիներու Ընկերութեան տնօրէն Պ. Հիւկնէն երէկ Պէրլին ուղեւորեցաւ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Անցեալները գրուեցաւ թէ աւազակապետ Ուլախօ և ընկերները ձերբակալուած են Սէօքէի մէկ գիւղին մէջ։ Ձերբակալման պարագաներուն վրայ սա տեղեկութիւնները կը հաղորդուին.—Գիւղացի մը, անցեալ երկուշաբթի առտու, տեսնելով որ աւազակները պարապ տուն մը մտած են, անմիջապէս իմաց տուաւ ոստիկանութեան որոնք նոյն տունը պաշարեցին։ Աւազակները տեսնելով որ փախչելու հնար չկայ անձնատուր եղան երկու ոստիկան-զինուորներու։ Հսկողութեամբ Այտըն տարուեցան, ուր զինուորական հրամանատարը, ժողովրդեան բազմութեան մը ներկայութեանը, Ուլախոյի վրան խուզարկեց և վաթսուն ոսկի գտաւ։ Այդ գումարը յանձնեց Սոքրաթի Տիմօօղլուի որ անցեալ տարի լեռը տարուած էր նոյն աւազակախումբին կողմէ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Անցեալ երեքշաբթի գիշեր Տինարի ու Սանտըգլըի (Այտըն) մէջտեղը երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեր է։ Զորեքշաբթի կէսօրին ալ Սըլվաղի Երզրում գաւառակին մէջ սաստիկ ցնցում մը զգացուեր է։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ մէջ, անցեալները, Չինճիրլի խանին կից գտնուած Գանպուրօղլու Կարապետի երկու խարխուլ խանութները փլչելով զինուորական տեղակալ Հիւսէին էֆ. փլատակներուն տակ մնացեր ու մեռեր է։

ԴԻԱԿ ՄԸ.—Առջի օրը Պէյքօզայի մօտերը Հավուզլը Պօսթանի մօտ Տիարպէքիրլի Օսման անուն մարդու մը դիակը գտնուեցաւ։ Անձնասպան եղած էր։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի ճիւղերը ուրբաթ օրը գոց պիտի ըլլան լատինական Աւագ Ուրբաթի առթիւ։

ԽՈՒԼԵՐՈՒՆ.—Հարուստ կին մը որուն խլութիւնը և ականջներուն բզզիւնը բժշկուած էր Նիքօլսըն հաստատութեան արհեստական թմբկաններովը, այդ հաստատութեան նուիրած է 25,000 ֆր. որպէս զի այն բոլոր խուլերը որոնք միջոց չունին յիշեալ թմբկաններէն գնելու, կարենան ձրիաբար ստանալ։ Դիմել այդ հաստատութեան (Institut) հասցէին Congcott, Gunessbry, London W.

VIN DE PEPTONE

Կարելի չէ աւելի սրտայոյզ պատկեր մը երեւակայել քան անիկա՝ զոր կը ներկայացնեն կարգ մը դողդոջուն աղջիկներ, տժգունած անարիւնութենէ և ժամանակէն առաջ տկարացած։ Լաւ սնունդի մը պէտք ունին անոնք, և սակայն կը զանին բոլոր սնունդներէն։ Այդ պարագային պէտք է անոնց տալ Շաբօրոյի Բէքթոնի գինին՝ որ հալած կովու միս կը պարունակէ ու քիչ ատենուան մէջ ենթակային գոյնը տեղը կը բերէ, ինչպէս նաեւ ուժն ու փորը։

ԱԶԳ. ՌԷԺԻՒԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ ծխախոտի Ռէժին որոշած է իր արտադրութիւններէ մէկ քանիին գիները իջեցնել, փոքր տուփերու ձեւերը բարեփոխել և նոր սիկառէթներ հաստատել։

Ա.— Առաջին տեսակէ հատ սիկառէթներու հազար հատին վրայ 25 ղրուշի զեղչ մը կատարուած է։ Երրորդ տեսակէն բարակ սիկառէթներու հազար հատը 110 ղրուշէն 100 ղրուշի իջեցուած է։

Բ.—25 սիկառէթ պարունակող փոքր տուփերու տեղ 20 հատնոց տուփեր պատրաստուած են։ Տասը սիկառէթ պարունակող տուփերու գինը անփոփոխ պահուած են։

Գ.—Նոր հաստատուած սիկառէթներն են հատ և տափակ՝ էքստրա—էքստրա, էքստրա, առաջին և երկրորդ կարգի և Պաֆրայի տեսակէ երկրորդ կարգի։ Անոնք պիտի ծախուին այն սիկառէթներու գնով, որոնք հիմայ կը շրջաբերին և տափակ չեն։

Նոր Սակացոյցը կը գտնուի բոլոր ծըխավաճառներուն քով։ 4—6

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քղիի Խուփս գիւղի Թաղ. Խորհուրդը սրտառուչ նամակ մը գրելով իր գիւղացիներէն անոնց՝ որոնք Պոլիս կը գտնուին, կը պարզէ գիւղին կարօտ վիճակը և կը խնդրէ միեւնոյն ատեն որ ճարճարակ ընելով ձեռքերնուն եկած նըպաստը հասցնեն իրենց կարօտ հայրենակիցներուն։ «Ամբողջ գիւղը, կ'ըսէ այդ նամակը, իր օրապահիկը հայթայթելու անկարող է, որովհետեւ ընդհանուրը գոհացնելու չափ գործ չկայ։ Գիւղացիք իրարմէ օգնութիւն կը հայցեն. իրարմէ հաց կը խնդրեն, սակայն կտոր մը չոր հաց զոր չեն ալ կրնար ստանալ, որովհետեւ այն միեւնոյն աղքատութիւնը որով համակուած են իրենք, համակած է նաեւ միւսները։ Գեղին քիչ շատ կարող դասակարգը, ընդամէնը 20 տուն, բաւական ատեն ձեռքէն եկածը ըրաւ կարօտներուն օգնելու համար, բայց ինչ օգուտ որ ինքն ալ պարտաւորուեցաւ դադրեցնել այդ նպաստը, իր կարգին աղքատութեան մէջ չիյնալու համար։ Ժամանակ մը, անոնց նպաստով նոյն իսկ փուռ մը բացուեցաւ, ուրկէ շատ մը աղքատներ կտոր մը հաց կը ստանային ամէն օր։ Ձմեռն ալ անկարեկիր եղաւ այս տարի. ձիւները տակաւին չեն հալած, այնպէս որ գեղացիք չեն կրնար բանջարեղէն քաղել, ու գէթ անով սնանիլ։ Գիւղին 70 տուներէն զատ միւսները ամէնքն ալ մարդ ունին Կ. Պոլիս կամ այլուր, որոնք սակայն ոչ մէկ օգնութիւն կ'ընեն իրենց կարօտ ընտանիքին։ Իրենց եղբայրները, քոյրերը, մայրերը և հայրերը կարօտ ու աղքատ վիճակի մէջ կը թողուն, առանց բնաւ մտածելու թէ անոնք իրենց վրայ յառած են աչքերնին և օրէ օր քիչ մը նպաստի կը սպասեն»։ Ու Թաղ. Խորհուրդը կը դրդէ որ Պոլսոյ մէջ աշխատութիւն ունեցող Խուփսեցիները իրենց մէջ հանգանակութիւն մը կատարելով ղրկեն գիւղ՝ բաժնուելու համար կարօտ տուներուն։ Նաեւ կ'առաջարկեն դիմել Նպաստից Յանձնաժողովին, կտոր մըն ալ անկէ դրամ ղրկել տալու համար։

Յայտնի չէ թէ այս գթութեան կոչը ի՛նչ արդիւնք պիտի ունենայ։ Նպաստից Յանձնաժողովը թերեւս առարկէ թէ բաւականաչափ դրամ չունի իր տրամադրութեան տակ՝ հասնելու համար անոնց կարօտութեանց. բայց կը յուսանք որ Պոլսաբնակ Խուփսեցի ազգայինները աղուոր օրինակ մը պիտի հանդիսանան ուրիշ գաւառներու պանդուխտներուն, իրենց մէջ կատարուած հանգանակութեամբ մը օգնելով իրենց կարօտ գիւղացիներուն։ Ասիկա պարտք մըն է իրենց համար, քանի որ գործ մը ունին ձեռքերնին ու կրնան առանց դժուարութեան քիչ մը խնայողութիւն ընելով ուրախացնել իրենց ընտանիքը, որ ակնդէտ գալիք նպաստի մը կը սպասէ։ Այդ պարտքը աւելորդ է ըսել թէ կը ծանրանայ նաեւ բոլոր այն Խուփսեցիներուն վրայ որոնք Պոլսէն դուրս կը գտնուին։ Միեւնոյն կերպով իրենք ալ պարտաւոր են իրենց միջեւ որոշ գումար մը գոյացնել ու ղրկել գիւղ, որպէս զի կարօտներուն բաժնուի։

Այս ամէնէն ետքը սակայն չենք կըրնար զսպել դիտողութիւն մը։ Խուփսի թաղական Խորհուրդին անդամներուն մէջ կը գտնուին նաեւ հանրածանօթ Խօշմաթլեանները, անոնք՝ որոնց հարստութիւնը առասպելականի մօտ հանգամանք մը ունի։ Արդեօք իրե՞նք ալ չէին կրնար շարունակական օգնութիւն մը ընել գիւղին կարօտներուն. կը վախնայի՞ն արդեօք թէ իրենց հսկայ հարստութիւնն ալ կրնայ փճանալու վտանգին ենթարկուիլ, որոշ նպաստ մը ընելով իրենց աղքատ գիւղացիներուն։ Այս պարագան քիչ մը չափազանց զարմանքով կը յիշատակենք հոս, պարագայ մը՝ որ սակայն գէշ ազդեցութիւն մը ընելու չէ միւս կարող և գործի տէր Խուփսեցիներուն վրայ. թող անոնք իրենց նպաստը հասցնեն գիւղ և արժանի անտարբերութեամբ մը յիշեն Խօշմաթլեաններու անունը՝ որ կարծենք թէ անյիշատակ ատեններէ ի վեր չէ կապուած ո՛ և է բարեգործական ձեռնարկի մը։

—Ուրիշ գաւառներէ ալ կարօտութեան գիրեր հասած են Ազգ. Պատրիարքարան, որոնք առաջիկայ Զատկական տօներու առթիւ նպաստ կը խնդրեն։ Այդ կարօտութեան գիրերը յանձնուած են Նպաստից Յանձնաժողովին նկատառման։

—Շուշիէն մեզ կը գրեն թէ փետր. 20ին տեղւոյն մէջ վախճաներ է Ցոփնաջան Թադէոսեան անուն անձ մը որ հետեւեալ նուիրատուութիւնները ըրեր է. քաղաքին չորս եկեղեցիներուն 500ական րուբլի, որպէս զի կանոնաւոր կարգադրութեամբ մը բաժնուի աղքատներուն։ Նոյն նպատակով 500 րուբլի, ուրիշ հաստատութեան մը։ 200ական րուբլի՝ տեղւոյն ռէալական, քաղաքային և Մարինսկի վարժարաններուն։ Իսկ Թեմական դպրոցին համար տարեկան 375 րուբլի, կանոնաւորապէս վճարելու պայմանաւ։

—Ծանուցինք արդէն թէ Ս. Հայրապետին կողմէ Նպաստից Յանձնաժողովին ղրկուած է 1000 րուբլիի գումար մը։ Ս. Հայրապետին յայտնած փափաքին համաձայն, այդ գումարին կէսը պիտի յատկանայ Մշոյ գաւառին և միւս կէսն ալ Վանայ կարօտեալներուն։ Նպաստից Յանձնաժողովը առաջիկայ Թղթատարով իրենց հասցէին պիտի ղրկէ այդ գումարները։

—Վանէն կը գրեն թէ Լիմ անապատի միաբանները միշտ կը պնդեն որ անպատճառ Սահակ վարդապետ Բագրեւանդեանը ըլլայ իրենց վանահայր։

—Կը լսենք թէ Բալուի առաջնորդական տեղապահ Տ. Եղնիկ Ծ. Վ. Գալփաքճեան մայրաքաղաք եկած է, մինչդեռ, Պատրիարքարանի կողմէ իրեն ղըրկուած հրահանգին համաձայն, պէտք էր Զատկական տօները Բալուի մէջ անցընէր և յետոյ Պոլիս վերադառնար։

ԱԶԴ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Գեր. Մկրտիչ Ս. Եպիսկ. Վեհապետեան հրաւիրուած է յառաջիկայ հինգշաբթի, (մարտ 30) Ս. Եկեղեցւոյս մէջ քարոզելու, ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ունկնդրաց։

Կնիք

Ղալաթիոյ Խնամակալութեան

Ղալաթիա, 28 մարտ 1900

Ծանօթ.— Սկզբնաւորութիւն Ժամերգութեանց ժամը 1½ին։

Սկզբնաւորութիւն Արեւագալի ժամը 2½ին։

Սկզբնաւորութիւն քարոզի ժամը 3½ին

Տէր և Տիկին Թովմաս Աւետիսեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Կարապետ Աւետիսեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Ստեփան Հէքիմեան և զաւակունք և համայն ազգականք իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ ՕՐԻՈՐԴ ՊԱՏՐՈՆԻԿ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան և իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին։

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 ապրիլ.—Վերջին լուրերու նայելով, Պոէրները կը սաստկացնեն իրենց շրջանիկ շարժումը՝ Պլէօմֆօնթէյնի դէմ և կը փորձեն կտրել Լորտ Ռոպերթսի հաղորդակցութիւնները Օռանժի հարաւային կողմին հետ։ Բազմաթիւ Պոէրներ տեսնուած են Սմիթֆիլտի հիւսիսային կողմը։

—Կը ծանուցուի թէ Օռանժի բոլոր քաղաքացիները ապստամբած են։

—Նորֆոլքի անգլիական զօրագունդը գերի բռնեց Շթայն նախագահին եղբայրը։

ԲԵԴԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Ռուս մամուլը խստիւ կը քննադատէ Բորթուկալի կառավարութեան յայտարարութիւնները։ Կ'առաջարկէ որ տէրութիւնները հաւաքական կերպով բողոքեն՝ անգլիական զինուորները Պէյրա ցամաք հանուելուն և Ռոտէզիա փոխադրուելուն դէմ։

ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՄԷՋ

ՀՌՈՄ.—Պապը այսօր ընդունեց Միխայիլ մեծ դուքսը ու որդին։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ.—Կ'ըսուի թէ Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը յառաջիկայ մայիս 5ին Պէրլին պիտի երթայ։

ԱՇԱՆԹԻՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Պաշտօնապէս կը հաստատուի Աշանթիներուն ապստամբած ըլլալու լուրը։ Անգլիական քանի մը սպաներ վիրաւորուեր են։

ՄԱՐՈՔ

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսական կառավարութիւնը լուր առաւ թէ Ֆրանսական զօրախումբ մը ապրիլ 5ին գրաւեր է Իկլին (Մարոք)։

ՔԱՌՄՕ

ՔԱՌՄՕ (Ֆրանսա).— Գործաւորներու չաշխատելուն հետեւանքով պատահած դէպքերը ծանրակշիռ հանգամանք մը կը ստանան։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԴ

Կայս. Իրատէով հաստատուած շերամաբուծական մրցումները 1316(1900) տարուան համար, տեղի պիտի ունենան հետեւեալ երկու կեդրոններու մէջ, որոնց իւրաքանչիւրը իր յատուկ շրջանակը ունի.—Խիւտավէնտիկեարի (Պրուսա) նահանգին համար՝ Կէմլէյիկի, Մուտանիայի, Պանտրմայի և Միխալըճի մէջ։ Էտիրնէի նահանգին համար՝ Ռոտոսթոյի, Շարքէօյի, Սօֆուլուի և Միւրէֆթէի մէջ։

Այս մրցումներուն մասնակցիլ փափաքողները կը հրաւիրուին, մարտ ամսոյ (Հ. Տ.) վերջէն առաջ իրենց դրոշմուած խնդրագիրները ներկայացնել իրենց շրջանակին մէջ գտնուած Հանր. Պարտուց մասնաճիւղին։

Մրցումին մասնակցողները պէտք է մինչեւ ապրիլ 12/25 թուխսի դնեն իրենց հունտերը, բացի այն պարագայէն, եթէ օդին գէշութեան պատճառաւ թթենիները ուշ հասնին։

Մրցումին մասնակցիլ փափաքողները պէտք է իրենց աղերսագրին մէջ դիւրընթեռնլի կերպով գրեն իրենց անունը, մականունը և հասցէն, ինչպէս նաեւ թուխսի դրուելիք հունտին քանակութիւնը և շերամատան գտնուած տեղին անունը։

Մրցումին մասնակցողները պէտք է ապրիլ 3/16ին իրենց գտնուած շրջանակին Հանր. Պարտուց մասնաճիւղը տանին թուխսի դնել որոշած հունտերու ամբողջութիւնը։ Այս հունտերը պիտի կշռուին և անոնց քանակութիւնը պիտի գրուի իւրաքանչիւր շերամաբոյծի անունին դիմաց։

Մրցումի մասնակցողները պէտք է մէկ շերամատան մէջ, միայն մէկ տեսակ շերամ հասցնեն Տանտօլօ և կամ Քավալլօ մէթոտով, կամ այս երկու մէթոտներէն կազմուած դրութիւնով մը. այսինքն թէ անհրաժեշտ է որ շերաբուծութիւնը կատարուի դարակներու մէջ, մասնաւոր խնամք տանելով յաճախ շերամները տեղափոխելու և անոնց միջեւ աւելի ընդարձակ անջրպետներ թողելու, պահելով հանդերձ թըթուրներու հաւասարութիւնը։ Այս պայմանները չգործադրող անձերը մըրցումներուն չպիտի կարենան մասնակցիլ։

Չպիտի վարձատրուին այն շերամատուները, որոնք 40 օրէն աւելի ժամանակի մէջ միայն կրնան շերամ հասցնել, ինչպէս նաեւ անոնք որ 25 կրամ Պաղտատի շերամահունտերէն առնուազն 50 քիլօ խոզակ չեն կրող արտադրել, 10 քիլօ խոզակէն մէկ քիլօ բժժաւոր մետաքս (կռէժ) ելլելու պայմանաւ։ Վերջապէս չեն կրնար վարձատրուիլ այն շերամատուները, որոնց մէջ շերամ հասցնելու միջոցին կը նշմարուի ո և է ծանօթ հիւանդութիւն մը։ Վարձատրուած շերամատուններէն իբրեւ առաջնակարգ պիտի նկատուի, և անոր համեմատ վարձատրութիւն պիտի ստանայ այն՝ որ մասնաւոր [illegible] մը ունի որոշ բարեխառնութեան պահպանման և օդափոխութեան համար, ու դեղին տեսակին համար 25 կրամ հունտէն 60 քիլօ, և Պաղտատի տեսակին համար ա 85 քիլօ խոզակ կը պատրաստէ, և որուն արտադրութիւնը մէկ քիլօ բժժաւոր մետաքսի հաշուով առնուազն 7 քիլօ 750 կրամ թարմ խոզակի կարօտի։

Իւրաքանչիւր մրցակցի խոզակները ցախաստան ելլելէն 10 օր ետքը միայն վար առնուելով պիտի կշռուին ու խառնուին։ Նոյն օրը խառնուելու գործէն զատ վար պիտի դրուին նաեւ 2 քիլօ խոզակ, որոնք մանարանի մը պիտի յանձնուին բժժաւոր մետաքսը հանուելու համար։

Մրցակիցները երկու կարգի բաժնուած են, որոնց առաջինը թուխսի պիտի դնէ առնուազն 75 կրամ հունտ, և երկրորդը առնուազն 25 կրամէն մինչեւ 74 կրամ հունտ։ Այս երկու կարգերուն մրցակիցներուն պիտի բաժնուին դրամական վարձատրութիւններ և մանրադէտներ։

Արուեստից շքադրամ մը պիտի տրուի վարձատրուողներէն ամէնէն արժանաւորին որուն շերամատան տուած արդիւնքները միւսներէն գերազանց, և վերը յիշուած պայմաններուն կատարելապէս համաձայն նկատուին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս 2/15 մարտ 1900 (1316) 6—8

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՈՒՆԵՆԱԼ

Գարնան և Ամառուան եղանակներու յատուկ ամէն տեսակ զգեստներու տուկուն, ճաշակաւոր և զուտ Ֆրանսական և Անգլիական այլազան ու ճոխ ապրանքներ՝

Դիմեցէ՛ք

Ի' Խավեար խան, Թուլումպայի կից, Թիւ 46, շուխայի վաճառատունը՝ ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի և ամէն աստիճանի քսակներու գոհացուցիչ տուող ընտիր ապրանքներու ճոխ պէսպիսութիւն մը։

Գիները խիստ Չափաւոր։ 3—3

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Ապրիլ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	101	37
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	46	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	22	87
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	22	75
Օսմանեան Պանքա	13	03
Ռուսական 1893	103	—
Հելլենական 5 %	41	—
» Մօնօբօլ	46	50
Պուլկարական 1888	85	—
Էժիպսիէն իւնիֆիէ	104	87
Տօմինիալ	103	—
Թրանսվալ	2	87
Այտըն երկաթուղի	10	—
Փոխառինութ ևն	25	460

ԲԱՐԻԶ, 9 Ապրիլ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	47
» » 3½ %		103	—
Օսմ. Քօնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	25
) գոց.	»	23	20
» » » Բ.	»	—	—
« « « Գ.	»	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	577	—
Օսմանիէ	»	425	—
Րումէլի երկաթուղի	ֆր.	125	25
Օսմ. մաքսատուն	»	508	—
Օսմ. Ռէժի	»	332	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %		485	·
Քրէտի Լիոնէ		1118	—
Իտալական Ռանթ	»	94	37
Սպանիական արտաքին	»	73	25
Էժիպսիէն իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	70	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	200
Ֆրամագէոլ	»	03	50

ՎԻԷՆՆԱ, 9 Ապրիլ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	242	90
Րումէլիի երկաթուղի	»	120	20
Օսմ. Ռէժի	»	161	—

ՊԵՐԼԻՆ, 9 Ապրիլ

Ռուպլը	»	216	60
Րումէլիի երկաթուղի	»	121	70
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	270

ՊՐԻՒՍԷԼ, 9 Ապրիլ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	23	—
Րումէլիի երկաթուղի	123	25

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852ին
Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Ինշիւրընս Պիլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչեսթէր։
Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ » » 1,574,400
ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, ևլն, ևլն. ամենանպաստաւոր պայմաններով, ո և է կերպով։
ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ
Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։
Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՖՈՆՏ ՍԷԼԼԸՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Բիւյիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
83—104

ՎԱՐՁՈՒ ԿԸ ՏՐՈՒԻՆ լաւ կահաւորուած, աքանչելի տեսքով, օդաւէտ ու շատ աժանագին սենեակներ՝ որոնք կրնան օգտակար ըլլալ մանաւանդ ընտանիքներու։
Դիմել Խաչիկ Կօյոսեան Տունը, Բերա, Թէփէ-Պաշի, Թիւ 23՝ Ժառտէնին դէմը։
Արագ սպասարկութիւն։
8—20 554

—)(25)(—

ՆԻՔՕԼ ՄԷՅՐԱ

ԿՈՒՍՊԱՇՏ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

Բ. ՄԱՍ
ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԴԷՊՔԵՐ

Է.
ԿԵՂԾ ՀՆԴԻԿ ՄԸ

—Տէ՛ր, այս մարդը ձերբակալեցինք այն պահուն ուր մեհեանին դուռնէն ներս մտնել կը փորձէր։ Անցախօսը պահանջեցինք իրմէ, բայց չկրցաւ ըսել։ Իրաւ է որ Թամուլերէն կը խօսի և պրահմանի մը պէս հագուած է, բայց կրկին մենք հասկցանք որ օտարական մըն է։ Հրաւիրեցինք զինք որ դուրս ելլէ, բայց չհնազանդեցաւ։

—Թո՛ղ տուէք այս մարդը, ըսաւ քահանայապետը, որպէս զի բացատրութիւններ տայ։

Կեղծ պրահմանը ինքզինքը ազատ զգալուն պէս երկար շունչ մը առաւ։ Յետոյ, երկու քայլ առնելով դէպի քահանայապետը, ձեռքը արտին տարաւ և բարեւեց, ջանալով կարելի եղածին չափ յարմարիլ հնդիկ սովորոյթներուն։

Տարօրինակ վիճակի մը մէջ կը գտնուէր խեղճը։ Հագուստները պատռուած էին տեղ տեղ, անձրեւին տակ լոլիկ դարձած էր չէնք շնորք ու ցեխով ծածկուած էր վերէն վար։

Յայտնի էր որ Պ. Թօքսըն,—որովհետեւ կեղծ պրահմանը նոյն ինքն Ամերիկացի գիտունն էր,—մեհեան հասնելէ առաջ բաւական ժամանակ դեգերած էր անտառին մէջ, ջանալով գտնել Կոնտաբուրի մեհեանը, առանց ո՛ և է առաջնորդ մը ունենալու։

Եւ սակայն, ա՛յն աստիճան ուրախ էր հիմա՝ վերջապէս Նիրվանականներուն որջը գտած ըլլալուն՝ որ կը ժպտէր և իր աչուըները հրճուանքի արտայայտութեամբ մը կը փայլէին ոսկի ակնոցներուն տակէն։

Բարեւը լմնցնելէն ետքը, Պ. Թօքսըն քահանայապետին խօսելու ժամանակ չձգեց և ըսաւ.

—Նշանաւոր և ականաւոր Թիլուվալլուվէր, դո՛ւն որ քու տաղանդովդ, առաքինութիւններովդ և մանաւանդ անբաղդատելի հմտութեամբ արժանի եղած ես այս սրբարանին քահանայապետութեան...

Պ. Թօքսըն հնդիկ գրականութեան պատկանող գիրքերէ սորված էր խօսելու այդ կերպը, և հիմա, վարպետ միջոց մը կը նկատէր բոլոր այդ գովաբանութիւններով խօսակցութեան սկսիլը։

Միայն թէ ժամանակ չունեցաւ գովեստներուն շարքը աւելի առաջ տանելու։

Քահանայապետը խիստ ձայնով մը ընդմիջեց զայն և հարցուց.

—Բայց վերջապէս ո՛վ ես դուն, ի՛նչ կ'ուզես։

—Ո՛վ եմ ե՞ս, ըսաւ Պ. Թօքսըն, միշտ շնորհալի ժպիտով մը։ Իմ անունս է տոքթէօռ Ճօզիւա-Թօմաս-Ալվա Թօքսըն, ընկեր Շիքակոյի և Միացեալ Նահանգաց քաղաքացի։ Իմ անունս թերեւս ձեզի անծանօթ ըլլալու չէ. ես եմ որ...

—Այդչափը կը բաւէ։ Ուրկէ՞ կու գաս։

—Նիճիլիւլէն, և անկէ առաջ ալ Պէնկալորէն, Բօնտիչէրի ցամաք ելայ և...

—Ի՞նչ ընելու եկար հոս։

Քահանայապետին կարճ ու կտրուկ հարցումները իրարու կը յաջորդէին։ Եթէ երբեք տօքթէօռէն ուրիշ մէկը ըլլար, պիտի շփոթէր անոնց ենթարկուելով, և սակայն, Պ. Թօքսըն ոչ մէկ կերպով խռովուած կ'երեւար ու կը պահէր իր բովանդակ պաղարիւնութիւնը։

Այս պատճառաւ, ինքն ալ իր կարգին ամուր ձայնով մը պատասխանեց։

—Գիտեմ որ այս իրիկուն Նիրվանականներու պաշտպան սուրբին՝ Քալիի տօնախմբութիւնը կը կատարէք։ Գիտեմ որ այդ առթիւ նոր քահանայապետ մը պիտի ընտրէք ու միեւնոյն ատեն պիտի նշանակէք ուրիշ մը՝ որ անոր պիտի յաջորդէ եօթը տարի ետքը։ Գիտեմ որ այդ նշանակուելիքը, արժանի ըլլալու համար քահանայապետութեան պաշտօնին, ամբողջ եօթը տարի ինքզինքը պիտի ենթարկէ փաքիրական քունին, ողջ ողջ թաղել պիտի տայ ինքզինքը՝ ձեր ծէսերուն համաձայն, ժամանակը եկած ատեն կրկին ձեր ծէսերուն համաձայն վերադարթնելու համար։ Գիտնալով այս ամէնը, կու գամ ինքզինքս ձեզ ներկայացնել ըսելով. «Այդ սոսկալի փորձին կ'ենթարկեմ ես ինքզինքս. այդ ողջ ողջ թաղումը կը պահանջեմ ես իմ անձիս համար, ու կը խնդրեմ որ զիս քնացնէք Քալիի ծէսերուն համաձայն։»

Քահանայապետը անտարբերութեամբ մտիկ ըրած էր այդ ամէնը։ Դէմքին ոչ մէկ ջիղը խաղացած էր։

Ներկաները՝ որ անոր չափ չէին կրնար զսպել ինքզինքնին, խոշոր բացուած աչուըներով կը դիտէին տօքթէօռը,—սրբապիղծը,—որուն վրայ բաներ մը կը փըսփըսային իրարու։ Ամբոխին մէջ հակակրութեան որոշ տրամադրութիւն մը կը ծնէր դէպի Պ. Թօքսըն։

Գալով քրմուհիին, Պ. Թօքսընի ներս մտնելէն ի վեր տարօրինակ անհանգստութեամբ մը համակուած էր։ Ուշադիր մտիկ կ'ընէր տօքթէօռին բոլոր խօսքերուն, ու նոյն իսկ կարծես շարժումներով կ'ուզէր բաներ մը հասկցնել անոր, շարժումներ՝ զորս տօքթէօռը չէր տեսներ անգամ։ Հնդիկներն ալ իրեն պէս բան մը չէին նշմարած։

Երբոր տօքթէօռը վերջ տուաւ իր բացատրութեան, քահանայապետը անոր ուղղեց արհամարհոտ նայուածք մը և ըսաւ չոր կերպով.

—Դուն խենթ ես։

Եւ աչքովը մեհեանին պահապանները փնտռեց, անոնց յանձնելու համար եանքին։

Բայց Պ. Թօքսըն չտարաւ նախատինքը և գլխուն թաց մազերը ետին ընելով, ոգեւորուած ձայնով մը պատասխանեց.

—Ես խենթ չեմ, ու կ'արգիլեմ ո՛ և է մէկու, նոյն իսկ քեզի՝ զիս նախատել։ Կը կրկնեմ որ կ'ուզեմ ինքզինքս ենթարկել եօթը տարի քնացած մնալու փորձին։ Քիչ մը առաջ իբր շնորհ մը կը խնդրէի զայն ձեզմէ։ Բայց հիմա իբր իրաւունք մը կը պահանջեմ, կը լսե՞ք կը պահանջեմ։

Անա՛նկ շեշտով մը արտասանած էր այս վերջին խօսքերը որ քահանայապետը չկրցաւ իր առջի արհամարհանքը պահել և հարցուց.

—Կը պահանջե՞մ ըսիր. արդեօք ճի՞շդ է լսածս։

—Այո՛, և եթէ չուզես ազատ կամքով ուզածս ընել, միջոցը գիտեմ քեզ ատոր բռնադատելու։

(Շարունակելի)

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց
Աշխարհիս էն հարուստ և էն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն
Միայն 20 տարեվճարով
Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի
(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց Թարիֆի համաձայն տարեվճարն է	ֆր. 4140
Էքիթապլ ընկերութեան » » »	» 3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթապլի	ֆր. 732
20 տարուան մէջ » » »	» 14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	» 25414

Այնինչ աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը
Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ

489

ՏՈՔԹԷՕՐ Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալպաս։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍՔԵՐԻ

(28) Նիզամիէ խարջիյեսինտէ պուլունան ֆապրիգայը Հիւմայունլար իչին միւպայեաա վէ քոնթրաթոյա բաղթ օլունմաք իւզրէ մէվգըը միւնագասասա պուլունան իքի պին իւզ ալթըշ քանթարը ճէտիտ երէյլի մատէն քէօմիւրինին ալէհէր քանթարը ճէտիտի օն աէօրթ պուչուգ ղրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հուլուլ խոճէճէք նիսանը րումինին պիրինճի ճումա երթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն թալիպ միւզայէտէյէ թէնզիլաթ իճրասը իւէ մէզքիւր էլմըգտար քէօմիւրին իթթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը վալայը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

ՆԵՎԱԶԻԼԻՆ

Ալ չփոխ դանդատիք ՀԱՐԲՈՒԽԷ. Ֆրանսայի առաջնակարգ քիմիագէտներէն մին, յաջողած է գտնել այս յամառ, տաղտկացուցիչ հիւանդութեան անմիջական դարմանը և մկրտած է զայն արեւելեան բառով մը՝ ՆԵՎԱԶԻԼԻՆ անունով։ Նեվազիլինի ազդեցութիւնը անմիջական է և գործածութեան եղանակը դիւրին. ամէնէն յամառ ՀԱՐԲՈՒԽՆ ու ամէն կարգի գլխու խլուածքները անմիջապէս կը բժշկուին յիշեալ դեղին շնորհիւ։ Ցայտնի է որ կուրծքի, թոքի և շնչառական գործարաններու հիւանդութիւնները, թոքատապը, կրծատապը և մինչեւ իսկ թոքախտը, երկար ատեն անխնամ թողուած հարբուխէ առաջ կուգան։ Նեվազիլին ամէնէն սոսկալի հարբուխը վերջնականապէս բուժելով, կ'ազատէ մարդս սոսկալի հիւանդութիւններէ։

ՆԵՎԱԶԻԼԻՆԸ չեզոքապէս պատրաստուած դեղ մըն է որ ՀԻՆԳ ղրուշ գնով կը ծախուի հետեւեալ տեղերը։

Կ. Պոլիս, Պահճէ Գափու Գասապեանի դեղի մթերանոցը. Մէրամէքճեան դեղարանը, Մէզպէրի և Լինօսի դեղի մթերանոցները, Բերա Քանզիւքի Անգլիական դեղարանը և Քիւչիւքեանի կ. Պոլսոյ, Բերայի և Ղալաթիոյ դեղարանները և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։ Իւրաքանչիւր անգամի համար մէկ բրինձի հատիկի չափ առնելու է։ 476 30—30

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տուանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել՝

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասքէօնեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 13—52

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^ր Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. [illegible]

Նորաձեւ [illegible], և [illegible] կը պատրաստեն, [illegible]

[illegible]

Յ. Գ. Զմեռները կիրակի օրերն ալ, [illegible]

Ծանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !! 197

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուական ը
[illegible] 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կը ՈՒԼԻՍ ՏԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ. Ալպէր Սիմըն
Ցակոբեան խան, Վոյվոտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Ենի Ճամի Հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամուսաան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօյ
Մարբուճճըլար, Զարզըլը խան, Թիւ 21 194

Լ'ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Ֆօլոմօն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնէն
Ժան տը Վինինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քոմիսէր
Գ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն Եւրոպա

Բոքեզ 1 և 3 Լը Բելթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իթալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, ուստի իր գրասենեակներն առժամապէս փոխադրուած են Նոտռ-Տամ տէ Վիքթուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը գտնի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանին Ընկերութիւնն և որոնց կը վերադառնան Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ [illegible] խիստ շահեկան է ձեզի համար հանդիպիլ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւններ։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուղղեցէք [illegible] գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրէն չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. Նոյնպէս տարեվճարներու եւ [illegible] ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Յ. Ռ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
192 Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօյ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպա	2500
Մեմֆիս	3000	Ձէքթիս	2400
Թէպայը	3000	Օսայրիս	2250
Փառնասոս	3000	Փէրտ	2250
Խէօփս	3000	Սէֆինքս	2000
Ծալծիս	3000	Փառաոնը	1500
Խարփօթէս	2300	Իզիս	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռէթրոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվերպուլ

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերսպուրկ Ընկերութեան պալատը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր.
1898ի հասոյթք	34,775,462 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է ֆր.	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ [illegible]
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՈՐ ՊԷՐՊԷՆ 524

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1900 Մարտ 1 (Ն. Տ.) հինգշաբթիէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 222 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 221 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
10	25	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմ.	1	25
11	7	»	Կէօքճէ Քըզը	»	12	45
12	5	»	Սապօնճը Բունար	»	12	3
12	59	»	Ալաեունտ	»	11	7
1	41	»	Չէքիւրլէր	»	10	24
2	37	»	Տէօյլէր	»	9	32
3	6	»	Իհսանիյէ	»	8	50
3	30	»	Համամ	»	8	23
3	44	»	Կազլըկէօլ համամ	»	8	14
4	31	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	»	Պէօյլիւք Զօպանլար	»	6	50
6	4	»	Չայ	»	6	3
6	53	»	Իսհագլու	»	5	12
7	17	»	Եասսիան	»	4	45
7	46	»	Աք Շէհիր	»	4	23
8	18	»	Ազալի քէօյ	»	3	45
9	—	»	Զավուշճը քէօյ	»	3	7
9	38	»	Իլկին	»	2	35
10	25	»	Գատըն-Խանը	»	1	43
11	18	»	Սէրայ-Ինի	»	1	1
11	50	»	Մէյտան	»	12	23
12	52	»	Բունար-Պաշը	»	11	18
1	30	ժմ.	Գօնիա	մկն.	10	30
իրկն.					առ.տ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
12	20	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմ.	11	20
1	6	»	Աք Պունար	»	10	36
1	48	»	Ալփու Քէօյ	»	10	1
2	34	»	Պէյլիք Ախուր	»	9	7
3	44	»	Սարիքէօյ	»	8	2
4	38	»	Պիչէր	»	7	1
5	20	»	Սասըլէր	»	6	19
5	58	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5	49
6	50	»	Բօլաթլը	»	5	—
8	10	»	Մալը Քէօյ	»	3	35
9	10	»	Սինճան Քէօյ	»	2	27
10	—	ժմ.	Էնկիւրիւ	մկն.	1	35
իրկն.					առ.տ.	

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 426 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ
7	22	

ԵՐԹ Կառք. Թ. 425 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ
5	25	

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտօ. Ժ.	Վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	5	11	15	մկն.	Ալաեունտ	ժմ.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմ.	Քէօթահիա	մկն.	12	10	10	15

ԼԷ ՓՐՕՎԷՆՍ ՐԷՒՆԻ

LES PROVINCES RÉONIES

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէնիւթ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

QUINA LAROCHE

Նիհար, տժգոյն և ախորժակ չունեցող տղոց ու կիներու և հիւանդութենէ նոր ապաքինածներու համար, ըստ բժշկութեան, ամէնէն ազդու դեղը պողպատն ու քինինն է։ Պողպատը արիւնը կը թարմացնէ և կ'ուժովցնէ. իսկ քինինը՝ ստամոքսին պաշտօնը կը դիւրացնէ։ ՔԻՆԱ ԼԱՐՈՇ, այդ երկու ազդու դեղերէն քաղկացած ըլլալով, իր նմաններուն մէջ ամէնէն առաջինն ըլլալը կը հաստատէ այն 16,600 ֆրանքի պարգեւը զոր ստացած է Ֆրանսական կառավարութենէն։ Քինա Լարոշ Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը գտնուի։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
[illegible] Հուլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Կօզօ	1041	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Դօնկօ	2903	Կրօտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարտօ	1118
Անճէլօ	1541	Դօրիօ	385	Հերօ	775	Մարքէլլօ	3709	Սէգօ	1735
Արքօսթօ	2377	Ֆիտօ	4511	Հինտալկօ	1521	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1198
Գասսիօ	1822	Ֆօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սէրօ	1200
Գօրօնթօ	1264	Ֆուրօ	2383	Հօրաթօ	2600	Մանզանիլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրաջօ	1078	Ֆրաջօ	1718	Հումպեր	595	Մուրիլլօ	2415	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Ֆինտօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1089	Թօրքօ	3337
Գէթֆօրտ	4431	Էպրօ	2484	[illegible]	5540	Օթէլօ	4400	Թօսքանօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլսօրաստօ	1520	Ջասօ	1080	Օնդոքէօ	4026	Թօրպիտօ	487
Գօլիքօօ	1327	Էրմօ	1481	Ջիէսօ	1052	Օրլանտօ	1585	Ուրալիօ	2639
Գամէօ	1244	Ֆիօրօ	954	Ֆօրբինօ	2607	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1314
Գադօ	1094	Ֆինլանտ	1326	Ֆօկինօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ձիրաքօ	3729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Րինալտօ	2325	Վոլթուրնօ	2326
Միսէրօ	1334	Ֆրանչեսքօ	4582	Լեանտրօ	2272	Րիեզին	1688	Եէնօ	1350
Գիւօ	2637	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1343	Րօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Գիբրալթօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Քլիօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Իոլօ շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 14ին։
Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 6ին և 20ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSS

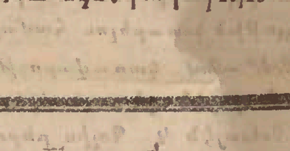

NAVIGATION A VAPEUR ET D
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք
Գշ. 28/10 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դ. 29/11 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժա
10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցու
լով Աղեքսանդրէթ, Պորտ-Սաիտ, Յա
ֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Ե. 30/12 Օտէսա ժամը 6ին միջօրէէն առա
30/12 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու
Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիզէ եւ Բա
թում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 31/13 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Ապրիլ 10ին Սիռֆասի, Մարսիլիայէն։
» 16ին Ժոռժի, Անատոլուի եզերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Ապրիլ 11ին Սիռֆասի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 17ին Ժոռժի, ուղղակի Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքի վրայ։ 516 Թ. [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնօյ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	[illegible]	
Էթրուրիա	7718	Սամարիա	
Սէրվիա	7391	[illegible]	
Աուրանիա	7268	[illegible]	
[illegible]	5587	[illegible]	
Ճէֆալոնիա	5517	[illegible]	
[illegible]	4809	[illegible]	
[illegible]	4557	[illegible]	
[illegible]	2143	[illegible]	
[illegible]	1873	[illegible]	
[illegible]	1614	[illegible]	
[illegible]	4845		

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղա
Թիւ, Փարոս Մուսթաֆա փողոց։

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՐԵԱՆ